

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Rankinglistor för universitet – en katalog

Avdelningen för analys och utvärdering

Rapport: 2010:03

Rapport: 2010:03

RANKINGLISTOR FÖR UNIVERSITET – EN KATALOG

Diariernr: A 11 3665/10

© Göteborgs universitet
Avdelningen för analys och utvärdering

Götabergsgatan 17, Studenternas hus
Box 100, SE 405 30 Göteborg
<http://www.analys.gf.gu.se>

Ansvarig utredare/analytiker:
Magnus Gunnarsson
tfn: 031-786 6536, magnus.gunnarsson@gu.se

Innehåll

INLEDNING.....	2
RANKINGLISTOR.....	3
BUSINESS WEEK.....	3
CHE ("ZEIT").....	4
CWTS ("LEIDEN-LISTAN").....	7
FINANCIAL TIMES.....	9
FOKUS.....	13
GREENMETRIC.....	13
HEEACT ("TAIWANLISTAN").....	14
HIGH IMPACT UNIVERSITIES.....	16
JIAO TONG ("SHANGHAI-LISTAN").....	17
MINES PARISTECH ("PROFESSIONAL").....	20
NEWSWEEK.....	21
OBSERVATORY.....	22
QS.....	23
RATER ("GLOBAL UNIVERSITY RANKING").....	25
SCIMAGO.....	28
SVENSKT NÄRINGSLIV ("HÖGSKOLEKVALITET").....	30
SYDSVENSKA HANDELSKAMMAREN.....	33
TIMES HIGHER EDUCATION.....	35
U-MULTIRANK.....	38
URANK.....	41
WEBOMETRICS.....	44
4ICU WEB POPULARITY RANKING.....	46
BEDÖMNING AV METOD – RANKING AV RANKINGAR.....	47
INLEDNING.....	47
METOD.....	47
DELBETYG.....	48
DATAKÄLLOR.....	50
RESULTAT.....	50
BEDÖMNING AV INTRESSE.....	52
BIBLIOGRAFI.....	56
APPENDIX 1: BIBLIOMETRISK ORDLISTA.....	58
APPENDIX 2: BEDÖMNINGSKRITERIER FÖR DELBETYG.....	60
KATEGORI A: MÅL OCH SYFTEN MED RANKINGAR.....	60
KATEGORI B: INDIKATORERNAS UTFORMNING OCH VIKTNING.....	62
KATEGORI C: INSAMLING OCH BEARBETNING AV DATA.....	64
KATEGORI D: PRESENTATION AV RANKINGRESULTAT.....	66
APPENDIX 3: DETALJERADE METODBETYG.....	69
CHE ("ZEIT").....	69
CWTS ("LEIDEN").....	70
HEEACT ("TAIWANLISTAN").....	71
HIGH IMPACT UNIVERSITIES.....	73
JIAO TONG ("SHANGHAI-LISTAN").....	74
MINES PARISTECH ("PROFESSIONAL").....	75
OBSERVATORY.....	77
QS.....	78
RATER ("GLOBAL UNIVERSITY RANKING").....	80
SCIMAGO.....	81
SVENSKT NÄRINGSLIV ("HÖGSKOLEKVALITET").....	82
SYDSVENSKA HANDELSKAMMAREN.....	84
TIMES HIGHER EDUCATION.....	85
URANK.....	87
WEBOMETRICS.....	88
APPENDIX 4: BERLINPRINCIPERNA.....	90

INLEDNING

Universitetsrankingar har fått mycket uppmärksamhet de senaste åren, och avdelningen för analys och utvärdering har fått i uppdrag att följa området inom ramen för sin omvärldsbevakning. I detta dokument beskrivs de svenska och internationella listor som bedömts vara av någon relevans för Göteborgs universitet.

Varje rankinglista beskrivs kortfattat, inklusive de svenska lärosätenas placering på listan. För varje lista anges också ett metodologiskt betyg samt hur mycket uppmärksamhet listan rön; principer och metoder bakom dessa bedömningar beskrivs i de efterföljande två kapitlen.

I ett appendix finns en kort bibliometrisk ordlista för den intresserade men bibliometriskt ovane läsaren.

I *Att leva med universitetsrankingar, Rapport 2010:04* (Analys och utvärdering 2010) diskuteras de olika rankinglistornas för- och nackdelar, samt hur Göteborgs universitet kan förhålla sig till dem. För den som önskar förstå rankinglistor som fenomen samt möjliga strategier som universitet kan anlägga i förhållande till listorna rekommenderas (Cavallin & Lindblad 2006). Boulton (2010) sammanfattar på ett bra sätt den kritik som har framförts mot rankinglistor.

Rankingproducenternas förmåga och vilja att publicera information om sina respektive rankingar varierar kraftigt, och det kan ibland vara mycket svårt att hitta säkra uppgifter av tillfredställande omfång och detaljgrad. Rankinglistorna förändras dessutom kontinuerligt, nya listor tillkommer, och intresset för listorna ökar och minskar. Denna rapport kommer därför att uppdateras allteftersom mer information om rankingarna kommer oss till handa, och allteftersom rankingområdet förändras. Läsare som kan bistå med information är varmt välkomna att kontakta oss. Detta gäller både information som man tycker saknas i rapporten och information som man tycker är felaktig eller missvisande.

RANKINGLISTOR

Business Week

Intresse för rankingen: Stort

Metodbetyg: -¹

Tidskriften *Business Week* bedömer och rankar MBA-utbildningar av olika slag, alltså utbildningar i företagsekonomi och management. Fem olika typer av MBA-utbildningar rankas: *EMBA*, *Full-Time MBA*, *Part-Time MBA*, *Executive Education* samt *Distance*. (De rankar även ekonomiprogram på grundnivå, men bara för USA.) Rankingarna beskrivs här bara översiktligt, eftersom de är begränsade till MBA-liknande utbildningar och eftersom de är förhållandevis komplexa.

Full-Time MBA

Kurser på heltid, typiskt två år, för personer som har anställning.²

Endast MBA-utbildningar som godkänts av någon av de större ackrediteringsföretag rankas, och ytterligare krav ställs gällande programmets ålder, volym, mm.

Tre datakällor används: en enkät till studenter, en enkät till arbetsgivare och publikationer (*Business Week* räknar själva publikationer i utvalda tidskrifter.) Enkäterna viktas med 45% vardera och publikationerna viktas med 10%. Om svarsfrekvensen blir för låg för enkäterna så rankas inte lärosätet.

Part-Time MBA

Kurser på deltid, på kvällar och helger, för personer som har anställning.¹

Hittills har endast US-amerikanska deltidsutbildningar rankats, men det antyds att även utländska utbildningar kan komma i fråga.

Executive Education

Kortare kurser, ofta specialanpassade, för personer som har anställning.³

För att rankas ska ett flertal (vagt angivna) villkor uppfyllas, gällande programålder, antal företagskunder, och ekonomisk omsättning.

Rankingen bygger helt på en studentenkät (alumni, i praktiken).

¹ Eftersom rankingen bara är svagt relevant för Göteborgs universitet har något metodologiskt betyg inte satts.

² Beskrivning hämtad från Wikipedia.

³ Beskrivning hämtad från Financial Times.

EMBA

MBA-program, typiskt på deltid, riktade till personer med längre arbetslivserfarenhet, typiskt i ledande position.¹

Endast EMBA-utbildningar som godkänts av någon av de större ackrediteringsfirmorna rankas, och ytterligare krav ställs gällande programmets ålder, volym, mm.

Två datakällor används: en enkät till alumner och en enkät till programansvariga. Alumnenkäten viktas med 65% och programansvarigenkäten till 35%. Typiskt krävs en svarsfrekvens på minst 20% för att programmet ska rankas.

Distance MBA

MBA-program som ges på distans.

Detta verkar fortfarande vara en ganska skissartad ranking; några metoddetaljer avslöjas inte, och endast US-amerikanska program rankas.

Resultat för Göteborgs universitet

Inga svenska lärosäten finns med i någon av Business Weeks rankingar. Handelshögskolan i Stockholm omnämns dock som anordnare av EMBA och Executive Education.

Mer information

Rankingens webbplats:

<http://www.businessweek.com/bsschools/rankings/>

CHE ("Zeit")

Intresse för rankingen: Visst¹

Metodbetyg: 3,1

Centre for Higher Education Development (CHE) är en icke-vinstdrivande organisation som till största delen finansieras av Bertelsmann-stiftelsen. CHE kallar sig för en "reform think-tank" för högre utbildning. De sammanställer flera rankinglistor, varav CHE Excellence Ranking är en. Där har CHE jämfört de största europeiska universiteterna i sju separata områden: biologi, kemi, matematik, fysik, nationalekonomi, statsvetenskap och psykologi. Huvudsyftet är att hjälpa studenter att välja master- och forskarutbildning.

¹ Rankingens får väldigt mycket uppmärksamhet i Tyskland, men nästan inte alls utanför det landet.

Jämförelsen innehåller flera intressanta indikatorer (se nedan), och är också intressant i det att den inte mynnar i ett totalt, numeriskt betyg. Istället tilldelas lärosätena ”stjärnor” om de, för en given indikator, tillhör de lärosäten som tillsammans står för minst 50% av ”the achievement” inom området. (Gissningsvis sorteras lärosätena i fallande storleksordning och tilldelas stjärnor i ordning tills den ackumulerade volymen överstiger 50%.)

De lärosäten som samlar på sig tre stjärnor eller fler ingår i ”the excellence group” för det aktuella ämnesområdet¹. Lärosätena bedöms aldrig totalt, utan endast per ämne.

CHE har ansträngt sig för att komma tillrätta med många av de problem som andra rankinglistor dragits med och kritiserats för. Till aktning svärd del lyckas man också med det – för en student som är intresserad av en master- eller forskarutbildning i något av de undersökta ämnena är listan inte så dålig. Man ska då komma ihåg att det inte gör någon strikt ranking, utan bara en grov betygssättning. Flera lärosäten kan vara bäst i ett givet ämne.

Flera svagheter kvarstår dock: de ämnesområden som används är fortfarande väldigt breda, vilket gör att forskningsmiljöer i världsklass kan klumpas ihop med miljöer av medelmåttig kvalitet; endast ett fåtal ämnen har undersökts; att endast ge poäng för EU-stödda forskningsprojekt och utbildningsprogram gynnar lärosäten som råkar ha en vana vid eller förkärlek för sådana projekt/program; och ingen indikator mäter egentlig resultat för master- och forskarutbildningarna.

Första rankingomgången genomfördes 2007, för ämnena matematik, fysik, biologi och kemi. Andra omgången genomfördes 2009, för ämnena statsvetenskap, psykologi och nationalekonomi. De naturvetenskapliga ämnena undersöktes igen 2010.

Indikatorer

1. Antal publikationer i Web of Science.
2. Fältnormerade citeringar (CROWN), utan självciteringar.
3. Antal (aktiva) anställda som fått nobelpris, Fields-medaljen eller finns med på Thomson Reuters lista över högciterade forskare. (Användes bara för de fyra naturvetenskapliga ämnena)
4. Antal Marie Curie-projekt. (Användes bara för de fyra naturvetenskapliga ämnena.)
5. Antalet forskar- och mastersstudenter som genomförde en del av sin utbildning vid annat lärosäte. (Det är oklart exakt hur detta räknas.)
6. Antal lärare som undervisade vid annat lärosäte inom ERASMUS-programmet.
7. Antal master-program som får Erasmus-Munmus-stöd från EU.

¹ De exakta kriterierna för excellensgruppen har varierat något, så att vissa indikatorer betraktats som viktigare.

8. Antal ERC-stödda forskningsprojekt. (Användes bara för de fyra naturvetenskapliga ämnena.)

9. Bokciteringar. Endast som ett tillägg till publikationsindikatorn. (Användes bara för de tre samhällsvetenskapliga ämnena.)

Förutom dessa nio grundläggande indikatorer samlades ytterligare indikatorinformation in, och i de fall den informationen i efterhand visade sig hålla hög kvalitet och fungera över landsgränserna låg den till grund för utdelning av ytterligare stjärnor. Följande indikatorer uppfyllde kraven för detta:

9. Studentomdöme

10. Andel utländsk personal.

11. Andel utländska studenter i master- och forskarprogram.

12a. Könsbalansen (avvikelse från 50/50) bland forskare.

12b. Könsbalansen (avvikelse från 50/50) bland studenter i mastersprogram.

12c. Könsbalansen (avvikelse från 50/50) bland studenter i forskarprogram.

13. Antal ämnesspecifika vetenskapliga tidskrifter tillgängliga i biblioteket. (Användes bara för de tre samhällsvetenskapliga ämnena.)

14. Antal medlemskap i redaktionskommittéer för viktiga vetenskapliga tidskrifter, per tio anställda.

15. Antal stora vetenskapliga priser som personalen belönats med. (Endast statsvetenskap.)

16. Antal internationella konferenser som institutionen arrangerat de senaste fem åren, per tio anställda. (Endast statsvetenskap.)

17. Genomsnittlig andel av personalen som undervisat på sommarskolor. (Endast statsvetenskap.)

Resultat för Göteborgs universitet

Göteborgs universitet bedöms som excellenta i statsvetenskap, psykologi och biologi. I statsvetenskap fick Statsvetenskapliga institutionen excellensstjärnor för citeringar och lärarmobilitet (indikatorerna 2 och 6). Data för indikatorerna 9-17 lämnades inte.

I psykologi fick Psykologiska institutionen excellensstjärnor för publikationer och citeringar (indikatorerna 1 och 2). Data för indikatorerna 9-17 lämnades inte.

I biologi fick Institutionen för cell- och molekylärbiologi excellensstjärnor för publikationer, citeringar, Marie Curie-projekt och lärarmobilitet (indikatorerna 1, 2, 4 och 6). Dessutom fick institutionen fyra excellensstjärnor inom området Studentomdöme (transparenta och rättvisa tentamina, bra laboratorier, gott stöd att klara det formella

regelverket, samt bra arbetsrum), och excellensstjärnor för andel utländska masters-studenter, personalens könsbalans och mastersstudenternas könsbalans (indikatorerna 9, 11, 12a och 12b).

Följande andra svenska lärosäten fick minst två¹ stjärnor i något ämne (antalet ämnen inom parentes): Uppsala universitet (6), Lunds universitet (5), Stockholms universitet (3), Kungliga tekniska högskolan (3), Karolinska institutet (2), Chalmers (2), Handelshögskolan i Stockholm (1), Örebro universitet(1), Sveriges lantbruksuniversitet (1).

Mer information

Beskrivning av rankingen, inklusive resultat:

Berghoff, S. m.fl., 2010. *Identifying the Best: the CHE ExcellenceRanking 2010*,

Gütersloh, Tyskland: CHE. [Elektronisk resurs:

http://www.che.de/downloads/CHE_AP137_ExcellenceRanking_2010.pdf]

CWTS ("Leiden-listan")

Intresse för rankingen: Visst.

Metodbetyg: 2,4

The Leiden Ranking produceras av Centre for Science and Technology Studies (CWTS), en forskningsenhet inom Universiteit Leiden och samtidigt ett affärsdrivande bolag ägt av samma universitet. Listan har publicerats tre gånger, 2007 (bara europeiska lärosäten), 2008 och 2010.

Rankingen består helt av bibliometriska mått baserat på data från Thomson Reuters. CWTS rankar dels de 100 och de 250 största universiteterna i Europa och dels de 100, 250 och 500 största universiteterna i världen. För dessa grupper beräknas fem bibliometriska mått, och det hela leder då till 25 olika listor. Indikatorerna slås inte samman, så någon totalranking görs inte.

Indikatorer²

P: Antal publikationer (troligen whole counts). Indikatorn domineras kraftigt av ämnen som producerar många tidskriftsartiklar (medicin och delar av naturvetenskap).

¹ Minst tre stjärnor i biologi, kemi, matematik, fysik; och minst två stjärnor i nationalekonomi, statsvetenskap och psykologi.

² Se appendix 1 för förklaring av de bibliometriska termerna.

CPP/FCS ("Crown"): Fältnormerad citeringsgrad som medelvärdesberäknas på lärosätetsnivå.

MNCS2 ("Alternative Crown"): Fältnormerad citeringsgrad som medelvärdesberäknas på publikationsnivå.

*P*CPP/FCSm*: En slags utjämnning av hur många fältnormerade citeringar lärosätet fått. Indikatorn kan sägas mäta lärosätets genomslag, och motsvarar regeringens bibliometriska indikator för medelsfördelning.

CPP: Genomsnittligt antal citeringar. (Ej fältnormerat.)

Listorna (2010) baseras på artiklar från 2004-2008 och citeringar från 2004-2009.

Resultat för Göteborgs universitet

De svenska lärosätenas placering på Europa-250-listan, sorterad efter indikatorn *P*CPP/FCSm*, visas i nedanstående tabell.

Tabell 1: Svenska lärosätens placering i Leiden Ranking 2010.

Lärosäte	2008	2010
Karolinska institutet	9	11
Lunds universitet	15	19
Uppsala universitet	21	32
Göteborgs universitet	45	46
Stockholms universitet	86	81
Umeå universitet	97	106
Kungliga tekniska högskolan	96	121
Sveriges lantbruksuniversitet	134	141
Linköpings universitet	120	142
Chalmers	122	150

Mer information

2010 år lista:

<http://socialsciences.leiden.edu/psychology/students/news/leiden-ranking-2010-cwts.html>

2008 år lista:

<http://www.cwts.nl/ranking/LeidenRankingWebSite.html>

Financial Times

Intresse för rankingen: Stort
Metodbetyg: -¹

Tidskriften *Financial Times* bedömer och rankar MBA-utbildningar av olika slag, alltså utbildningar i företagsekonomi och management. Fyra olika typer av MBA-utbildningar rankas: *Full-Time MBA*, *Executive Education*, *Master in Management* samt *EMBA*. De rankar även europeiska handelshögskolor. Rankingarna beskrivs här bara översiktligt, eftersom de är begränsade till ekonomiområdet och eftersom de är förhållandevis komplexa.

Full-Time MBA (sedan 1998)

Kurser på heltid, typiskt två år, för personer som har anställning.²

Endast program som godkänts av ackrediteringsföretagen AACSB, Equis eller Amba rankas. Programmen måste också ha funnits i minst fyra år, och deras första kull måste ha examinerats för åtminstone tre år sedan. Kurserna måste innehålla minst 30 studenter.

Tre datakällor används: en alumnenkät, egenrapporterade uppgifter från lärosätet, samt publikationer i 40 utvalda tidskrifter. Alumnenkäten måste ha en svarsfrekvens på minst 20% och absolut minst 20 respondenter.

Följande indikatorer används:

Weighted salary (20%) – Alumnernas medellön, normerat per bransch.

Salary percentage increase (20%) – Genomsnittlig löneökning för alumnerna före och efter genomgången utbildning.

Value for money (3%) – En ekonomisk kalkyl för alumnerna som inkluderar lön efter utbildningen, kursavgifter och inkomstbortfall under utbildningen. (Och troligen även lön före utbildningen.)

Career progress (3%) – Hur mycket alumnernas karriär har förbättrats i termer av grad av senioritet och företagsstorlek.

Aims achieved (3%) – I vilken grad alumnerna uppfyllde sina syften med att gå utbildningen.

Placement success (3%) – I vilken grad de alumner som använde sig av lärosätets karriär-rådgivning tyckte att den rådgivningen var effektiv.

¹ Eftersom rankingen bara är svagt relevant för Göteborgs universitet har något metodologiskt betyg inte satts.

² Beskrivning hämtad från Wikipedia.

Employed at three months (2%) – Andelen alumner som hade anställning tre månader efter utbildningen.¹

Alumni recommend (2%) – Alumnerna tillfrågas vilka MBA-program de föredrar att rekrytera personal från.

Women faculty (2%) – Andel kvinnliga anställda.

Women students (2%) – Andelen kvinnliga studenter.

Women board (1%) – Andelen kvinnor i "the advisory board".

International faculty (4%) – Andelen personal med annat medborgarskap än det land där lärosätet ligger.

International students (4%) – Andelen studenter med annat medborgarskap än det land där lärosätet ligger.

International board (2%) -- Andelen personer i "the board" med annat medborgarskap än det land där lärosätet ligger.

International mobility (6%) – Beräknas utifrån vilket land studenterna arbetade i före och efter utbildningen.

International experience (2%) – En samlingsindikator för fyra (ej närmre beskrivna) indikatorer för "international exposure" i utbildningen.

Languages (2%) – Antal extra språk som krävs för examen.

Faculty with doctorates (5%) – Andel av personalen som har doktorsexamen.

FT doctoral rank (5%) – Antal examinerade doktorer från handelshögskolan under de senaste tre åren. Examinerade doktorer som fått anställning vid någon av de 50 högst rankade MBA-lärosätena viktas högre.

FT research rank (10%) – Antal publikationer per anställd, räknat i 40 utvalda vetenskapliga tidskrifter och branschtidskrifter. De anställdas nuvarande lärosäte används (inte det som gällde vid publikationstillfället).

Executive Education (sedan 1999)

Kortare kurser, ofta specialanpassade, för personer som har anställning.²

Denna ranking inkluderar två klasser av utbildningar, dels sådana som är generellt utformade ("open enrollment") och dels sådana som skräddarsys för enskilda företag ("custom"). Ett lärosäte måste ha intäkter på minst 2 miljoner USD per år för att komma i fråga för ranking.

¹ Möjligen avses här alumner som *bytt* anställning under den aktuella perioden.

² Beskrivning hämtad från Financial Times.

Två datakällor används: dels en enkätundersökning till ”top clients” och dels egenrapporterade uppgifter från lärosätena. De indikatorer som används överlappar till stor del med indikatorerna i Full-Time MBA-rankingen.

Följande nordiska lärosäten finns på 2009 års ranking:

Tabell 2: Nordiska lärosätens placeringar i Financial Times ranking över *Executive Education*-utbildningar 2009.

Lärosäte	Placering i <i>Open Enrollment</i>	Placering i <i>Custom</i>
Handelshögskolan i Stockholm	46	40
Helsingfors handelshögskola	47	56
Norges handelshøyskole	43	61
Handelshøyskolen BI	-	64

Master in Management (sedan 2005)

För studenter utan tidigare arbetslivserfarenhet.²

Två datakällor används, dels en enkätundersökning till alumner och dels egenrapporterade uppgifter från lärosätena. En svarsfrekvens på minst 20% och absolut minst 20 personer krävs av alumnundersökningen. De indikatorer som används överlappar till stor del med indikatorerna i Full-Time MBA-rankingen.

Alumnundersökningen distribueras också till studenter på program inom ”Cems Master in International Management” (Cems MiM), där Cems är ett samarbete mellan ca 25 europeiska handelshögskolor. Det är oklart om alla Cems MiM-program också rankas.

Följande nordiska lärosäten finns på 2009 års ranking:

Tabell 3: Nordiska lärosäten i Financial Times ranking över *Master in Management*-utbildningar 2009.

Lärosäte	Placering
Handelshögskolan i Stockholm	14
Handelshøyskolen i København	22
Helsingfors handelshögskola	30
Norges handelshøyskole	40
Handelshøyskolen BI	64

EMBA (sedan 2001)

MBA-program, typiskt på deltid, riktade till personer med längre arbetslivserfarenhet, typiskt i ledande position.²

Tre datakällor används, dels en enkätundersökning till alumner, dels egenrapporterade uppgifter från lärosätena, och dels publikationer i utvalda tidskrifter. De indikatorer som används överlappar till stor del med indikatorerna i Full-Time MBA-rankingen.

Följande nordiska lärosäten finns på 2009 års ranking:

Tabell 4: Nordiska lärosäten i Financial Times ranking över EMBA-utbildningar 2009.

Lärosäte	Placering
Handelshögskolan i Stockholm	53
Helsingfors handelshögskola	55
Handelshøjskolen i København	58
Norges handelshøyskole	>95

Europeiska handelshögskolor (sedan 2004)

Detta är en ackumulerad ranking utifrån de fyra andra rankinglistorna. Den tar dels hänsyn till hur många av dessa rankinglistor lärosätena kommit med i, dels vilka poäng lärosätet fått där. Lärosätet måste ha blivit rankad i minst två av dessa listor för att komma med i rankingen av europeiska handelshögskolor.

Följande nordiska lärosäten finns på 2009 års ranking:

Tabell 5: Nordiska lärosäten i Financial Times ranking över "European Business Schools" 2009.

Lärosäte	Placering
Handelshögskolan i Stockholm	15
Helsingfors handelshögskola	18
Handelshøjskolen i København	31
Norges handelshøyskole	34
Handelshøyskolen BI	61

Mer information

Rankingens webbplats:

<http://rankings.ft.com/businessschoolrankings/>

Fokus

Se Urank.

GreenMetric

GreenMetric World University Ranking drivs av Universitas Indonesia. Rankingen syftar till att höja intresset för och medvetenheten om viktiga globala miljöfrågor som klimatförändringar, energi- och vattenförsörjning, sopåtervinning och miljövänliga transporter. Enligt planerna skulle den första rankinglistan ha publicerats i november 2010, men detta har blivit försenat.

Rankingen bygger helt på uppgifter från lärosätena själva, som deltar på helt frivillig basis. Uppgifterna som samlas in grupperas i tre områden. Det första området gäller lärosätets grundläggande profil och innehåller uppgifter om storlek, stad/landsbygd, och hur mycket grönytor som finns. Det andra området handlar om elektricitetsförbrukning, och det tredje området handlar om transport, vattenförbrukning, sophantering ”osv.”. Utanpå detta samlas också information in om styrande dokument, åtgärder och (intern?) kommunikation, men det är oklart om dessa uppgifter kommer att användas i den egentliga rankingen.

Den preliminära viktningen av indikatorgrupper är följande:

- Green Statistics: 24%
- Energy and Climate Change: 28%
- Waste: 15%
- Water: 15%
- Transportation: 18%

Göteborgs universitet har lämnat uppgifter till GreenMetric-listan.

Mer information

Rankingens webbplats:

<http://greenmetric.ui.ac.id>

HEEACT ("Taiwanlistan")

Intresse för rankingen: Litet

Metodbetyg: 2,9

Performance Ranking of Scientific Papers for World Universities har producerats varje år sedan 2007 av Higher Education Evaluation and Accreditation Council of Taiwan (HEEACT), en stiftelse/myndighet i Taiwan.

De 700 största organisationerna i ESI (Essential Science Indicators, en av Thomson Reuters produkter) väljs ut, icke-universitet sorteras bort och sedan rangordnas de 500 största med bibliometriska mått. Fr.o.m. 2009 kontrolleras också några andra rankinglistor och stora universitet från dessa som saknas bland de 700 läggs till.

Rankingen tar bara hänsyn till vetenskaplig produktion (scientific papers) och bygger helt på bibliometriska data dels från ESI, dels från SCI¹ och SSCI², och dels från JCR³. Tidskriftsartiklar inom humaniora och konst är alltså inte alls med i underlaget.

Fr.o.m. 2008 kan man välja en "storleksoberoende" sortering, där indikatorernas värden dividerats med antalet forskande och undervisande persona. Man kan också få listor för särskilda ämnesområden (teknik, naturvetenskap etc).

Indikatorer

Forskningsproduktivitet

1. (10%): Antal artiklar de senaste 11 åren.
2. (10%): Antal artiklar det senast året.

Forskningens genomslag

3. (10%): Antal raa citeringar de senaste 11 åren.
4. (10%): Antal raa citeringar de senaste 2 åren.
5. (10%): Genomsnittligt antal raa citeringar per artikel de senaste 11 åren.

Forskningens excellens

6. (20%): Lärosätets h-index för artiklar från de 2 senaste åren.
7. (15%): Antal högt citerade artiklar (top 1% inom ämnet) de 11 senaste åren.
8. (15%): Antal artiklar i högt citerade tidskrifter (top-5% inom ämnet) det senaste året.

För var och en av indikatorerna beräknas poängtalet proportionellt mot "bästa" lärosäte (som får 100).

2007 användes också indikatorn "Number of subject fields where the university demonstrates excellence", med 10% vikt.

¹ SCI = Science Citation Index, en av Thomson Reuters citeringsdatabaser.

² SSCI = Social Science Citation Index, en av Thomson Reuters citeringsdatabaser.

³ JCR = Journal Citation Report, en listning av vetenskapliga tidskrifters citeringstal, producerad av Thomson Reuters.

Eftersom citeringar och publikationer inte normeras mot ämne blir de ämnen som har höga volymer av (tidskrifts)publikationer och citeringar dominerande. Det handlar framförallt om medicin och vissa naturvetenskapliga ämnen.

Resultat för Göteborgs universitet

Tabell 6: Svenska lärosätens placering på HEEACT-rankingen 2007-2010.

Lärosäte	2007	2008	2009	2010
Karolinska institutet	50	36	34	34
Lunds universitet	69	69	64	73
Uppsala universitet	92	88	95	84
Stockholms universitet	184	167	195	192
Göteborgs universitet	194	216	215	227
Umeå universitet	207	222	244	252
Kungliga tekniska högskolan	323	313	310	321
Linköpings universitet	330	330	352	356
Chalmers	406	394	393	371
Sveriges lantbruksuniversitet	377	388	410	385
Malmö högskola	-	-	494	498

Den inbördes ordningen för de svenska lärosätena har varit mycket stabil; den enda förändringen skedde 2009, då Chalmers klättrade över Sveriges lantbruksuniversitet.

Mer information

Rankingens webbplats:

<http://ranking.heeact.edu.tw/>

High Impact Universities

Intresse för rankingen: Nästan inget

Metodbetyg: 2,6

Rankinglistan *High Impact Universities* produceras av tre anställda vid University of Western Australia, Ba-Tuong Vo, Victor Sreeram och Ba-Ngu Vo. Den bygger enbart på bibliometriska mått baserade på Scopus.

Det grundläggande bibliometriska måttet är g-index, en utveckling av det mer kända h-indexet (Hirsch 2005): g-indexet för ett lärosäte är det högsta antalet g av dess högst citerade publikationer sådana att genomsnittsciteringen är åtminstone g citeringar per publikation.

Rankingen görs per "faculty", vilket betyder fem breda ämnesområden, och sedan beräknas ett medelvärde av dessa fem områden (med lika vikt). Ämnesområdena är *Medicine, Dentistry, Pharmacology, and Health Sciences; Pure, Natural, and Mathematical Sciences; Engineering, Computing, and Technology; Life, Biological and Agricultural Sciences*; samt *Arts, Humanities, Business, and Social Sciences*.

Uppdelningen i ämnesområden och lika-viktningen av dessa skulle kunna leda till att specialiserade universitet som t.ex. Karolinska institutet hamnade långt ned på rankingen, men så är inte fallet. Utfallet för de svenska lärosätena visas i tabellen nedan.

Tabell 7: Utfall för svenska lärosäten i *High Impact Universities* 2010. H-index

Lärosäte	Placering
Uppsala universitet	67
Lunds universitet	73
Karolinska institutet	87
Stockholms universitet	203
Göteborgs universitet	226
Umeå universitet	245
Linköpings universitet	277
Chalmers	293
Kungliga tekniska högskolan	343
Sveriges lantbruksuniversitet	449

Kommentar: H-index, som ofta används för enskilda forskare, har ett nära samband med karriärålder (Hirsch 2005 s. 16571), och kanske gäller motsvarande i viss mån även för lärosäten. De sju högst rankade svenska universiteten är också sorterade i fallande åldersordning.

Mer information

Rankingens webbplats:

<http://www.highimpactuniversities.com/>

Jiao Tong ("Shanghai-listan")

Intresse för rankingen: Stort

Metodbetyg: 2,8

Academic Ranking of World Universities produceras av Institute of Higher Education vid Shanghai Jiao Tong University. Listan har publicerats årligen sedan 2003. Sedan 2007 finns listan i fem varianter efter lika många vetenskapliga fält: Science, Engineering, Life Sciences, Medicine och Social Sciences. Sedan 2009 finns också en alternativ ämnesinriktning: Mathematics, Physics, Chemistry, Computer Science och Economics/Business. Dessutom finns en variant som inte är ämnesinriktad.

Rankingen togs fram som led i en plan att skapa ett antal universitet av yttersta världsklass i Kina. Metodiken är (relativt) öppen, väldokumenterad och icke-subjektiv. Måtten som används är elitinriktade och har ett långt tidsperspektiv. Fokus ligger på forskning snarare än på utbildning.

På grund av att ingen fältnormering görs, och på grund av citeringsdatabasens täckning, ger publikationer i biomedicin och naturvetenskap långt större utslag än publikationer i teknikvetenskap och samhällsvetenskap. Eftersom storleksnormering är begränsad så gynnas stora universitet framför små.

Jiao Tong-listan är utvecklad för att urskilja världens absoluta toppuniversitet, med fokus på naturvetenskap och medicin. För svenska universitet blir listan ganska märklig, och mycket beroende av nobelpristagare från första halvan av 1900-talet.

Indikatorer

Alumni (10%): Antal personer med examen från lärosätet som fått nobelpris i fysik, medicin eller kemi, riksbankens pris i ekonomi till Alfred Nobels minne eller Fields-medaljen. Pris som delats ut 1991 eller senare ger full poäng till lärosätet ifråga, men äldre pris viktas lägre – 10% dras av per decennium (90% för 1981-1990, 80% för 1971-1980, osv.).

Awards (20%): Antal personer som fått nobelpris i fysik, medicin eller kemi, riksbankens pris i ekonomi till Alfred Nobels minne eller Fields-medaljen och som var verksamma vid lärosätet när de tilldelades priset. För emeriti räknas det lärosäte där de senast var verksamma. Pris som delats ut 1991 eller senare ger full

poäng till lärosätet ifråga, men äldre pris viktas lägre – 10% dras av per decennium (90% för 1981-1990, 80% för 1971-1980, osv.).

HiCi (20%): Antal anställda som återfinns på Thomson Reuters lista över högciterade forskare. Mer precist handlar det om 21 listor, för lika många vetenskapliga fält inom naturvetenskap, medicin, teknikvetenskap och samhällsvetenskap. Dessa områden är olika stora, både vad gäller antalet papper och antalet forskare, men varje lista innehåller lika många forskare (250 stycken). Detta innebär i praktiken att man inte behöver vara lika framstående inom ett litet ämne som *Space Sciences* som inom ett stort ämne som *Biology & Biochemistry* för att komma med på listan.

Forskarens lärosätetstillhörighet uppdateras av forskaren själv, och avlidna forskare rensas inte bort med automatik. GU har 1 forskare i denna kategori (Lars Wilhelmsen); KI har 19, LU har 12, UU har 4 och SU har 5.

NeS (20%): Antal originalartiklar under de senaste fem åren i tidskrifterna *Nature* och *Science* från lärosätet. Vissa lärosäten, som bedöms vara specialiserade inom humaniora och samhällsvetenskap, undantas från denna indikator. Det är oklart vilka lärosäten som undantas eller hur detta bedöms.

PUB (20%): Antal originalartiklar i Science Citation Index Expanded (SSIE) och Social Science Citation Index (SSCI) under föregående år¹. SSCI-artiklar viktas dubbelt.

PCP (10%): Den viktade poängen för de ovanstående fem indikatorerna dividerat på antalet "academic staff" (heltidsekvivalenter). SJTU har inte tillgång till information om academic staff för alla länder, men de har det för bl.a. Sverige, USA, Storbritannien, Japan och Schweiz. För Sverige används gissningsvis personalstatistik hämtad från NU-databasen.

Resultat för Göteborgs universitet

Göteborgs universitet hade samma placering 2010 som 2009, vilket är plats 201-300. Jiao Tong-universitetet är vänligt nog att tillhandahålla värdena för alla indikatorer, vilket gör det möjligt att beräkna den exakta rangpositionen för alla lärosäten, inte bara de 100 högst rankade. Med den beräkningen kan man se att Göteborgs universitet gått från plats 258 år 2009 till plats 212 år 2010. En stor del av förklaringen till det avancemanget är förmodligen att universitetet fått in en forskare på HiCi-listan.

¹ SSIE och SSCI är delar av Web of Science.

Tabell 8: De svenska lärosätenas placering på Jiao Tong-rankingen 2003-2010.

Lärosäte	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Karolinska institutet	39	46	45	48	53	51	50	42
Uppsala universitet	59	74	60	65	66	71	76	66
Stockholms universitet	102-151	97	93	84	86	86	88	79
Lunds universitet	93	92	99	90	97	97	101-151	101-150
Göteborgs universitet	152-200	153-201	153-202	201-300	203-304	201-302	201-302	201-300
Umeå universitet	152-200	202-301	203-300	201-300	203-304	201-302	201-302	201-300
Chalmers	251-300	202-301	203-300	201-300	203-304	201-302	303-401	201-300
Kungliga tekniska högskolan	201-250	153-201	203-300	201-300	203-304	201-302	201-302	201-300
Sveriges lantbruksuniversitet	201-250	202-301	203-300	201-300	203-304	201-302	303-401	201-300
Handelshögskolan i Stockholm			301-400	301-400	305-402	402-503	402-501	301-400
Linköpings universitet	351-400	404-502	301-400	301-400	403-510	402-503	402-501	401-500

Göteborgs universitet hade samma placering 2010 som 2009, vilket är plats 201-300. Jiao Tong-universitetet är vänligt nog att tillhandahålla värdena för alla indikatorer, vilket gör det möjligt att beräkna den exakta rangpositionen för alla lärosäten, inte bara de 100 högst rankade. Med den beräkningen kan man se att Göteborgs universitet gått från plats 258 år 2009 till plats 212 år 2010. En stor del av förklaringen till det avancemanget är förmodligen att universitetet fått in en forskare på HiCi-listan.

Det kan vara intressant att nämna att Göteborgs universitet rankas som Sveriges andra medicinska universitet av Jiao Tong-universitetet, efter Karolinska institutet och före Uppsala universitet. (Inga andra svenska universitet kommer in på listan.)

Mer information

Listans webbplats:

<http://www.arwu.org/>

Analys för Göteborgs universitet:

Gunnarsson, Magnus (2010). *Shanghai-listan. Göteborgs universitets placering på Academic Ranking of World Universities (ARWU). Indikatorer och konklusioner 2010*. PM 2010:01. Avdelningen för analys och utvärdering, Göteborgs universitet.
http://www.analys.gu.se/rapporter_underlag_och_presentationer/

Analys för Chalmers:

Lund, Tore (2008). *Shanghailistan och de svenska universiteten*. Chalmers.
<http://www.lib.chalmers.se/bibliometrics/ranking/shanghai/>

Jämförelse mellan THE och Jiao Tong:

Cavallin, M., & Lindblad, S. (2006). *Världsmästerskap i vetenskap? En granskning av internationella rankinglistor och deras sätt att hantera kvaliteter hos universitet*. Göteborgs universitet.

Mines ParisTech ("Professional")

Intresse för rankingen: Nästan inget

Metodbetyg: 2,2

Professional Ranking of World Universities produceras av det tekniska universitetet Mines ParisTech i Paris¹. Listan har publicerats årligen sedan 2007 (tre gånger).

Rankingen använder sig av en enda, lite ovanlig, indikator: hur många alumni som är VD (eller motsvarande) för något av världens 500 största företag. Producenten menar att indikatorn mäter utbildningens kvalitet.

Listan över världens 500 största företag hämtas från tidskriften Fortune, som varje år publicerar en sådan lista. Personer som har examen från mer än ett universitet fraktioneras, men om ett företag har delat ledarskap fraktioneras dessa inte.

USA har flest universitet (145) på denna lista. Frankrike kommer på andra plats (28), tätt följd av Tyskland (25), Kina (23) och Storbritannien (22).

Tabell 9: Svenska lärosätens placering på Mines ParisTech-listan.

Lärosäte	2007	2008	2009
Chalmers	18	23	42
Kungliga tekniska högskolan	89	89	64
Stockholms universitet		-	89
Linköpings universitet	214	212	216
Uppsala universitet	60	212	216

Mer information

Rankingens webbplats:

<http://www.mines-paristech.eu/About-us/Rankings/professional-ranking/>

¹ Universitetet kallas ibland École Nationale Supérieure des Mines de Paris.

Newsweek

Intresse för rankingen: Visst.

Metodbetyg: -¹

Den USA-baserade tidskriften Newsweek publicerade i augusti 2006 en ranking över världens 100 bästa universitet. De plockade då värden från THE- och Jiao Tong-listorna, viktade dessa efter eget tycke, och tillförde en egen indikator om bibliotekens storlek.

Indikatorer

Tre indikatorer hämtades från Jiao Tong-listan och viktades med 50/3 % var:

1. Antal anställda på Thomson Reuters lista över högciterade författare.
2. Antal artiklar i *Nature* och *Science*.
3. Antal artiklar i Thomson Reuters' *Social Sciences Citation Index* och *Arts & Humanities Citation Index*².

Fyra indikatorer hämtades från den dåvarande THE-listan som nu kallas QS-listan. De viktades med 10% var:

4. Andelen utländsk personal.
5. Andelen utländska studenter.
6. Citeringar per anställd.
7. Antalet anställda per student.

De sista 10% gavs till en nykonstruerad indikator:

8. Antal böcker i universitetsbiblioteket.

Resultat för Göteborgs universitet

De enda svenska lärosäten som fanns med på listan var Lunds universitet (plats 76) och Uppsala universitet (plats 88).

¹ Eftersom rankingen bara utkommit en gång, och eftersom informationen om hur den konstruerats är mycket bristfällig bedöms inte metodens kvalitet.

² De delar av Web of Science som täcker humaniora och samhällsvetenskap.

Mer information

Rankingens webbplats:

http://www3.ntu.edu.sg/home/cylu/univ/Newsweek_top100_2006.pdf

Observatory

Intresse för rankingen: Nästan inget

Metodbetyg: 2,6

Chalmers, tekniska högskolan i Delft och universitetet i Barcelona har ett samarbete under namnet EESD Observatory som producerar en ranking över tekniska högskolor i Europa efter hur väl de stödjer hållbar utveckling. Syftet är att följa och uppmuntra utvecklingen inom tekniska utbildning för hållbar utveckling.

Listan har publicerats två gånger, 2006 och 2008. Den bygger på ett frågeformulär som skickas ut till lärosätena. Svaren översätts på okänt sätt till fem lika-viktade indikatorer:

1. Hur stort åtagande har lärosätet gjort för hållbar utveckling inom tekniska utbildningar? (Finns det en officiell plan?)
2. Tekniska grundkurser specialiserade på hållbar utveckling. (Antal, omfattning, obligatorium, ...)
3. Tekniska kurser på avancerad och doktorsnivå som är specialiserade på hållbar utveckling. (Antal, omfattning, startår.)
4. Hur mycket hållbar utveckling i kursplaner och programbeskrivningar.
5. Miljöledningssystem.

Tabell 10: Svenska lärosätens placering på Observatory-listan 2009.

Lärosäte	Placering
Blekinge tekniska högskola	3
Chalmers	5
Kungliga tekniska högskolan	10
Högskolan Väst	54

Mer information

Rankingens webbplats:

<https://www.upc.edu/eesd-observatory/why/reports>

QS

Intresse för rankingen: Stort

Metodbetyg: 2,1

QS World University Rankings produceras årligen sedan 2004 av analysföretaget QS¹. Fram till och med 2009 gjordes detta på beställning av Times Higher Education (THE), och listan var då känd under namnet THES. Sedan 2010 samarbetar dock THE med ett annat företag om universitetsranking. Det är mycket oklart hur stort intresse QS-listan kommer att få när den är självständig från Times Higher Education, men i skrivande stund (december 2010) verkar ett betydande intresse kvarstå.

QS-listan bygger till stor del på det anseende ett lärosäte har, dels bland forskare men också bland arbetsgivare. Listan har fått mycket kritik, bl.a. för att den vilade så tung på anseendeundersökningar, och att dessa gjordes med få respondenter.

Lärosätenas anseende mäts med två enkätundersökningar, som båda har svarsfrekvenser kring eller under 5% (QS 2010). De bibliometriska indikatorerna beräknas utifrån Scopus-data, och uppgifter om ekonomi, personal och studenter hämtas dels genom ett frågeformulär till lärosätena och dels genom andra tillgängliga källor (webbsidor, statistikmyndigheter, etc).

Göteborgs universitet levererade underlag till listan 2008 och 2009 (då den producerades tillsammans med Times Higher Education), men inte 2010.

Indikatorer

Academy Peer Review (40%): Webbenkät som skickas till massor av forskare (troligen mer än 200 000). 9386 svar 2009, och 6354 svar 2008. Fem breda ämnesområden används, och dessa vägs samman med lika vikt. Svaren viktas också så att tre "superregioner" representeras lika: Amerika; Europa, Afrika och Mellanöstern; samt "Asia Pacific".

Employer Review (10%): En enkät som skickas till ett okänt antal potentiella arbetsgivare (för "graduate students"). 3281 svar 2009 och 2339 svar 2008.

¹ Namnet kommer från efternamnen på företagets två grundare Nunzio Quacquarelli och Matthew Symonds.

Faculty Student Ratio (20%): Antal lärare och antal studenter samlas in på olika sätt (från lärosätena direkt, myndigheter, och statistikorganisationer).

Citations per Faculty (20%): Antal råa citeringar¹ dividerat på antalet tillsvidareanställd personal (heltidsekvivalenter).

International Faculty (5%): Andelen lärare/forskare som innehar utländskt medborgarskap.

International Students (5%): Andelen studenter som innehar utländskt medborgarskap.

Förändringshistorik

2008

- Respondenterna i anseendeenkäterna får bedöma lärosäten i det egna landet separat från lärosäten utomlands, och svaren justeras sedan för att motverka bias.

2007

- Byte från Thomson Reuters till Scopus.
- Respondenterna i anseendeenkäterna får inte bedöma sitt eget lärosäte.
- I de webbaserade anseendeundersökningarna tillåts endast ett svar per dator.
- Indikatorerna z-normeras. (Tidigare normerades värdena mot värdet för det bästa lärosätet i varje indikator.)
- Heltidsekvivalenter räknas istället för personer, både vad gäller personal och studenter.

2005

- Anseendeundersökningen till arbetsgivare tillkom och fick 10% vikt, som togs från den akademiska anseendeundersökningen.
- Citeringsfönstret minskades från 10 till 5 år.

Resultat för Göteborgs universitet

Nio svenska lärosäten finns med på QS-rankingen, och deras placering under åren visas i tabellen nedan. Som tabellen visar är listan inte särskilt stabil.

¹ Se appendix 1 för förklaring av ”råa citeringar”.

Tabell 11: Svenska lärosätens placering på QS-listan.

Lärosäte	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Lunds universitet	180	122	106	88	67	72
Uppsala universitet	180	111	71	63	75	62
Kungliga tekniska högskolan	196	172	192	173	174	150
Stockholms universitet	227	261	246	239	215	168
Göteborgs universitet	190	284	276	258	185	183
Chalmers	166	147	197	162	198	204
Handelshögskolan i Stockholm	359	207	273	280	257	-
Umeå universitet	329	311	299	299	318	297
Linköpings universitet	445	322	371	401-500	401-500	389

Mer info

Rankingens webbplats:

<http://www.topuniversities.com/university-rankings>

Redogörelse för QS-listans utveckling från starten till 2009:

Holmes, Richard (2010). The THE-QS World University Rankings, 2004-2009. *University Ranking Watch*, 2010-10-19.

[<http://rankingwatch.blogspot.com/2010/10/the-qs-world-universities-rankings-2004.html>]

Rater ("Global University Ranking")

Intresse för rankingen: Nästan inget¹

Metodbetyg: 1,7

Rater är ett institut som startades 2005 på initiativ av ryska storföretag och som delvis finansieras av ryska vetenskapsakademin. De publicerade 2009 en rankinglista som jämförde de bästa universiteten i forna Sovjetunionen med utländska universitet. Alla universitet som har rankats av THE-, Jiao Tong-, HEEACT- eller Webometrics-listan ingår i urvalsgruppen, och andra universitet som vill vara med välkomnas. Det övergripande syftet är att följa utvecklingen mot högkvalitetsuniversitet i Ryssland,

¹ Namnet är egentligen inte tillräckligt specifikt för att man ska kunna bedöma det med Google Trender. Det går inte att söka efter den på ett bra sätt i vanliga Google heller.

liknande det syfte som Jiao Tong-listan har i Kina. Rater trycker dock på att utbildning är de ryska universitetens huvuduppgift och att den aspekten ofta saknas i de övriga rankingsystemen.

Data samlas in dels genom frågeformulär som skickas ut till urvalsgruppen, och i de fall inget svar inkommer försöker Rater själva samla in informationen, främst genom universitetens webbplatser, men i princip genom alla till buds stående källor.

Experter bedömer sedan universiteten i ett antal dimensioner (indikatorer), och detta vägs och räknas om till en 100-gradig skala. Detaljerna kring detta är inte publicerade.

Indikatorer

"Academic performance"

- Antal utbildningsprogram per tre nivåer (Bologna-nivåer?) (föregående läsår).
- Antal anställda (föregående läsår).
- Antal studenter (föregående läsår).
- Antal studenter som vunnit internationella akademiska tävlingar sedan 2001.

"Research performance"

- Antal "certificates on discoveries" och patent som lärosätet eller dess anställda fått godkända sedan 2001.
- Antal hedersprofessorer och –doktorer som fått nobelpris eller Fields-medalj sedan 2001.
- Antal anställda som fått nobelpris eller Fields-medalj sedan 2001.

"Expertise of the faculty"

- Antal publikationer (artiklar, läroböcker, monografier, etc) (föregående läsår).
- Andel av personalen som har högskoleutbildning (föregående läsår).
- Antal professorer som är medlemmar av nationella eller internationella vetenskapsakademier (föregående läsår).
- Det genomsnittliga antalet citeringar som "lecturers" fått från utländska författare (föregående läsår).

"Availability of resources"

- Universitets totala budget (föregående år).
- "Total cost of the training and laboratory facilities" (föregående år)
- Prestandan på universitets datacenter, mätt i teraflop (10^{12} flyttalsberäkningar per sekund).

"Socially significant activities of the graduates of the university"

- Antalet levande alumni som vunnit officiellt erkännande: framstående människor inom vetenskap, kultur och näringsliv; politiker; "government officials"; "administrators of territories and cities" (befolkning > 100 000); ledare för viktiga internationella organisationer (FN, UNESCO, etc).

"International activities"

- "International academic communities in which the university was involved in the last academic year."
- Antal utländska universitet som lärosätet har bilaterala avtal med (föregående år).
- Antal anställda som innehar hedersprofessurer eller –doktorat från utländska universitet (föregående år).
- Antal utländska studenter (föregående år).
- Antal utresande utbytesstudenter, samt antal professorer som reste till utländskt universitet för att undervisa eller forska (föregående år).

Expertomdöme

- Rangordna de tio utländska universitet som du tycker är ledande i "education and executive training quality".

Resultat för Göteborgs universitet

Göteborgs universitet presterar väl i de indikatorer som ingår i kategorin "Internet audience" (plats 49-53), och mindre väl i de indikatorer som ingår i kategorin "financial maintenance" (plats 200-216). De svenska lärosätena har väldigt olika placeringar i de olika indikatorkategorierna, och det går inte att urskilja något tydligt mönster.

Tabell 12: Svenska lärosätens placering på Rater-listan 2009.

Lärosäte	2009
Uppsala universitet	78
Umeå universitet	121
Lunds universitet	126
Kungliga tekniska högskolan	141-145
Chalmers	152-153
Göteborgs universitet	156-157
Stockholms universitet	260-261
Linköpings universitet	302-305

Mer information

Rankinglistans webbplats:

<http://www.globaluniversitiesranking.org/>

Scimago

Intresse för rankingen: Litet

Metodbetyg: 2,6

Scimago Institutions Ranking produceras av Scimago, en "forskningsgrupp" med medlemmar i Spanien, Portugal, Argentina och Chile. Listan, som har publicerats 2009 och 2010, rankar mer än 2800 forskningsorganisationer. Listan bygger helt på bibliometrisk mått baserade på Scopus.

Sedan 2010 finns även rankingar inom fyra breda ämnesområden: *Health Sciences*, *Life Sciences*, *Physical Sciences* samt *Social Sciences and Humanities*.

In intressant detalj är att Scimago har klassificerat alla rankade organisationer i fem breda kategorier: *Higher Education*, *Health System*, *Government Agencies*, *Corporations* och *Others*.

Indikatorer

Output: Antal publikationer. Måttet är fraktionerat, troligen per författare.

International Collaboration: Andel publikationer med författaradresser från minst två olika länder.

High Quality Publications: Andel av lärosätets publikationer som publicerats i de 25% högst rankade tidskrifterna, mätt med "SCImago Journal Rank SJR Indicator" (González-Pereira m.fl. 2010).

Normalized Impact: Genomsnittlig fältnormerad citeringsgrad.

Hur indikatorerna vägs samman är oklart. I 2010 års ranking användes data från 2004-2008.

Förändringshistorik

2010

- Indikatorerna "Cites per Document" (antal råa citeringar per papper) och "Normalized SJR" (en fältnormerad tidskriftsindikator) försvann.
- Indikatorn "High Quality Publications" tillkom.
- Indikatorn "Field Normalized Citation Score" bytte namn till "Normalized Impact".

Resultat för Göteborgs universitet

Tabell 13: Svenska lärosätens placering på Scimago-listan.

Lärosäte	2009	2010
Karolinska institutet	111	132
Lunds universitet	151	153
Uppsala universitet	157	167
Göteborgs universitet	244	259
Linköpings universitet	284	298
Kungliga tekniska högskolan	241	360
Stockholms universitet	352	367
Chalmers	321	413
Umeå universitet	464	449
Sveriges lantbruksuniversitet	476	535
Luleå tekniska universitet	1139	1244
Örebro universitet	-	1716
Karlstad universitet	2004	2028
Högskolan i Kalmar	-	2288
Växjö universitet	-	2384
Mälardalens högskola	-	2427
Hälsö högskolan i Jönköping	-	2735
Högskolan i Skövde	-	2739
Malmö högskola	1810	-

Mer information

Rankinglistans webbplats:

<http://www.scimagoir.com>

Svenskt näringsliv ("Högskolekvalitet")

Intresse för rankingen (Sverige): Litet¹

Metodbetyg: 2,0

Högskolekvalitet produceras av arbetsgivarorganisationen Svenskt näringsliv. Listan har uppdaterats fyra gånger (?), senast gången 16 mars 2010. Det är en ranking av utbildningsprogram, inte lärosäten, och den riktar sig till blivande studenter som ska välja utbildning. Listan omfattar 482 utbildningslinjer i 42 olika ämnen (t ex byggteknik, maskinteknik, industriell ekonomi) på alla svenska högskolor. De sjutton ämnena är ett urval:

Främst är det utbildningar inom teknik, samhällsvetenskap, naturvetenskap och humaniora samt juridik och ekonomi som undersöks. Utbildningar som inte tagits med i undersökningen är till exempel lärare, läkare, sjuksköterska, veterinär och polis, det vill säga yrkesutbildningar med särskilda krav på samverkan.

(Webbplatsen hogskolekvalitet.se, 2010-12-02)

En styrka med denna ranking är att den inte försöker gripa över hela lärosäten, utan rankar enskilda utbildningar. En svaghet är att enkätunderlaget är väldigt litet – i snitt sex respondenter per utbildning.

Högskoleverket har framfört hård kritik mot Svenskt näringslivs ranking, se vidare under *Mer info*.

Indikatorer och datakällor

Listan kan sorteras efter fem parametrar:

1. Sannolikhet att få jobb efter avslutad utbildning
2. Hur hög lön man får efter avslutad utbildning
3. Hur kvalificerat jobb man får efter avslutad utbildning
4. Hur mycket internationellt utbyte (praktik och utlandsstudier) som ingår i utbildningen.
5. Hur väl lärosätet samverkar med näringsliv.

Punkt 1-3 bygger på enkätsvar från 3000 nyligen utexaminerade studenter (dvs i snitt sex personer per utbildningsprogram). Punkt 4 och 5 bygger på enkätsvar från högskolorna. Svenskt näringsliv använder också statistik från Ladok

¹ Rankingen har hittills inte mött något större intresse, men Aftonbladet publicerade 2010-11-09 en ranking som utgick från Högskolekvalitet, där utbildningarna sorterades efter ingångslön per högskolepoäng. Artikeln publicerades i webbupplagens ekonomiavdelning. Svenska dagbladet publicerade en liknande artikel i näringslivsdelen av sin pappersupplaga 2010-10-31.

I enkäten till studenterna, etableringsundersökningen, ställs frågor om följande områden:

- Om de svarande fått jobb efter examen (etablering) och hur lång tid det tog.
- Hur lång tid det tog innan de svarande fick sitt första jobb.
- Om de svarande fått ett kvalificerat jobb
- Vilken ingångslön de svarande har haft.
- Om de svarande upplevde att samverkan i utbildningen var god eller inte.
- De svarandes motiv till val av högre studier (innan de påbörjade utbildningen).
- Om de svarande skulle välja samma utbildning om de fick välja om idag.

I enkäten till lärosätena, samverkansundersökningen, ställs frågor om följande områden:

- Förekomsten av praktik, fadderföretagsverksamhet, co-oputbildningar, arbetslivsanknutna projekt- och examensarbeten samt övrig samverkan (näringslivsrepresentanter i styrelser/råd, arbetslivsanknutna gästföreläsare, utlandspraktik/-studier, arbetsmarknadsdagar).
- Omfattningen av samverkansaktiviteten, det vill säga hur stor andel av studenterna som deltar och antalet timmar
- Lärosätenas engagemang, det vill säga hur engagerade lärosätena är i att förmedla ex. praktikplatser, uppdragsgivare och fadderföretag. Vi tar också även hänsyn till om aktiviteten är obligatorisk eller frivillig

Resultat för Göteborgs universitet

Högskoleranking rangordnar utbildningar, inte lärosäten, på fem olika sätt. Någon totalranking beräknas inte. Man kan få en uppfattning om hur de olika lärosätenas utbildningar syns på dessa listor genom att titta på de 50 högst rankade utbildningarna i varje lista, och då låta den högst rankade utbildning vara värd 50 poäng, den näst högst rankade 49 poäng, osv. ned till utbildningen på plats 50 som är värd 1 poäng. Om poängen sedan summeras per lärosäte blir resultatet som tabellen nedan visar.

Tabell 14: Lärosäten med flest och högst rankade utbildningar.

Lärosäte	Poäng
Linköpings universitet	770
Högskolan i Jönköping	743
Lunds tekniska högskola	618
Chalmers tekniska högskola	580
Kungliga tekniska högskolan	519
Lunds universitet	433
Linnéuniversitetet	344
Högskolan i Halmstad	342
Göteborgs universitet	255
Handelshögskolan i Stockholm	206
Blekinge tekniska högskola	156
Karlstads universitet	155
Högskolan i Skövde	145
Mittuniversitetet	136
Högskolan i Gävle	122
Uppsala universitet	110
Luleå tekniska universitet	108
Högskolan i Dalarna	91
Örebro universitet	90
Högskolan i Borås	81
Mälardalens högskola	79
Malmö högskola	72
Högskolan Väst	61
Umeå universitet	57
Högskolan på Gotland	33
Stockholms universitet	30
Sveriges lantbruksuniversitet	22
Södertörns högskola	17

Observera att listan endast avser förmedla vilka lärosäten som dominerar *Högskolekvalitet*. Det är ingen egentlig ranking av lärosätenas kvalitet.

Mer information

Rankingens webbplats:

<http://www.hogskolekvalitet.se/>

Högskoleverkets kritik:

<http://www.hsv.se/publikationerarkiv/pressmeddelanden/2008/rankningfungerarintestudentinformation>

Sydsvenska handelskammaren

Intresse för rankingen (Sverige): Visst
Metodbetyg: 3,1

Sydsvenska industri- och handelskammaren har sedan 2006 publicerat en ranking över svenska universitet och högskolor. 2010 publicerades inte någon ranking. Både utbildning och forskning bedöms. Syftet är aningen otydligt, men kan härledas ur förordet:

Kvaliteten i den högre utbildningen och forskningen är avgörande för företagens konkurrenskraft. Företagen behöver kunna rekrytera kvalificerad och välutbildad arbetskraft och ta del av den forskning som bedrivs.

Högskoleranking 2009, Sydsvenska industri och handelskammaren.

Alla information, utom antalet artiklar, hämtas från Högskoleverkets statistik. Antalet artiklar beräknas av Danmarks Tekniska Universitet (DTU) ur Thomson Reuters databas.

Indikatorer

Rankingtalet beräknas från åtta parametrar, som alla ges samma vikt:

Effektivitet i grundutbildning: Antal grundexamina i förhållande till antalet studenter på grundnivå; genomsnittligt antal poäng efter tre år.

Studentattraktivitet: Utveckling av antalet förstagångssökande under senaste två åren.

Pedagogiska resurser: Antal lärare per helårsstudent.

Lärarkvalifikationer: Andel disputerade lärare.

Internationellt utbyte: Andel utländska studenter i utbytesprogram.

Attraktiv forskning för företag: Andel extern forskningsfinansiering¹.

Effektivitet i forskarutbildning: Antal examina (lic och dok) per antal aktiva forskarstuderande.

Forskningsproduktivitet: Antal vetenskapliga tidskriftsartiklar dividerat med forskningsintäkterna.

För varje parameter sätts svenskt medelvärde till 100, övriga värden proportionellt mot detta (dock max 300).

Resultat för Göteborgs universitet

Rankingresultatet för 2007-2009 visas i tabellen nedan.

Tabell 15: Resultat från Sydsvenska handelskammarens högskoleranking 2007-2009.

Lärosäte	2007	2008	2009
Karolinska institutet	1	1	1
Handelshögskolan i Stockholm	3	3	2
Sveriges lantbruksuniversitet	2	2	3
Chalmers tekniska högskola	5	5	4
Kungliga tekniska högskolan	4	4	5
Uppsala universitet	6	7	6
Lunds universitet	7	6	7
Linköpings universitet	8	8	8
Umeå universitet	12	13	9
Högskolan i Jönköping	10	11	10
Göteborgs universitet	9	14	11
Luleå tekniska universitet	13	10	12
Stockholms universitet	15	15	13
Växjö universitet	18	12	14
Blekinge tekniska högskola	27	19	15
Mälardalens högskola	21	23	16
Högskolan i Halmstad	17	18	17

¹ Parametrernas namn är missvisande, eftersom företagen står för en försvinnande liten andel av denna post; nästan allt är medel från forskningsråd, stiftelser och liknande

Lärosäte	2007	2008	2009
Högskolan i Kalmar	20	22	18
Högskolan Dalarna	19	16	19
Mittuniversitetet	26	27	20
Högskolan i Skövde	14	9	21
Södertörns högskola	22	20	22
Högskolan Väst	28	26	23
Högskolan Kristianstad	16	25	24
Malmö högskola	23	21	25
Karlstads universitet	24	17	26
Örebro universitet	25	28	27
Högskolan i Borås	11	24	28
Högskolan i Gävle	29	29	29
Högskolan på Gotland	30	30	30

Mer information

Rankingrapporten:

http://www.handelskammaren.com/press/arkiv/rapporter/archive/2009/select_category/13/

Times Higher Education

Intresse för rankingen: Stort

Metodbetyg: 2,3

World University Rankings produceras av tidskriften *Times Higher Education* (THE). Tidigare samarbetade THE med analysföretaget QS, men sedan 2010 är listan omarbetad från grunden, och arbetet utförs nu av Thomson Reuters (som också äger Web of Science).

Informationen som ligger till grund för rankingen hämtas från tre källor: en enkätundersökning, Web of Science, samt ett frågeformulär ställt till lärosätena själva.

Enkätundersökningen mäter lärosätenas anseende och utförs av företaget Ipsos Mori. Alla respondenter är inbjudna och alla är etablerade akademiker, fördelade över världen enligt UNESCOs statistik (Nordamerika 22%, Europa 28%, Asien 41%).

Göteborgs universitet levererade underlag till THE-listan 2010.

Indikatorer

Industry income – innovation (2,5%)

1. Research income from industry, per academic staff (2,5%).

Research – volume, income and reputation (30%)

2. Reputational survey – research (19,5%)
3. Research income, scaled (5,25%)
4. Academic papers per academic and research staff (4,5%)
5. Public research income/total research income (0,75%)

Citations – research influence (32,5%)

6. Citation impact, normalised average citations per paper (32,5%)

International mix – staff and students (5%)

7. Ratio of international to domestic staff (3%)
8. Ratio of international to domestic students (2%)

Teaching – the learning environment (30%)

9. Reputation survey – teaching (15%)
10. PhD awards per academic (6%)
11. Undergraduates admitted per academic (4,5%)
12. Income per academic (2,25%)
13. PhD awards/bachelor's awards (2,25%)

Resultat för Göteborgs universitet

Resultatet 2010 innehöll flera överraskningar för många läsare. För svenskt vidkommande ser man att jämfört med förra årets lista (se QS-listan) och jämfört med flera andra rankingar ligger Göteborgs universitet och Uppsala universitet lågt, medan Stockholms universitet ligger högt. Om man jämför de svenska lärosätenas värden för de fem indikatorgrupperna blir det tydligt att det är citeringsindikatorn som ligger bakom det ovana placeringsmönstret. Ett belysande exempel är jämförelsen mellan Göteborgs och Stockholms universitet. De båda lärosätena har nästan identiska värden för alla indikatorgrupper utom just citeringarna, där Stockholm har 75,9 och Göteborg har 34,1. Eftersom citeringsindikatorn är tungt viktad får denna skillnad stort genomslag.

Tabell 16: Svenska lärosätens placering på THE-listan 2010.

Lärosäte	Overall	Teaching	Int'l Mix	Industry Inc.	Research	Cit.	Rank
Karolinska institutet	67	65,8	-	73,3	72,7	62,3	43
Lunds universitet	57,8	46,3	56,8	33,2	60,8	67,6	89
Stockholms universitet	54	36,9	-	31,7	49,2	75,9	129
Uppsala universitet	51,6	49,6	77,9	39,5	62,2	40,7	147
Kungliga tekniska högskolan	46,8	49,1	64,2	100	56,2	29,2	193
Sveriges lantbruksuniversitet	46,2	43,3	-	99,9	49,5	41,7	199
Chalmers	43,6	44,3	31,9	72	54,6	32,4	223
Umeå universitet	39,2	32,7	43,5	77,9	36,7	43,9	273
Göteborgs universitet	38,7	39,3	25,8	38,1	45,5	34,1	281
Linköpings universitet	35,7	38,8	85,1	33,1	41,2	20,3	305

Resultatet 2010 innehöll flera överraskningar för många läsare. För svenskt vidkommande ser man att jämfört med förra årets lista (se QS-listan) och jämfört med flera andra rankingar ligger Göteborgs universitet och Uppsala universitet lågt, medan Stockholms universitet ligger högt. Om man jämför de svenska lärosätenas värden för de fem indikatorgrupperna blir det tydligt att det är citeringsindikatorn som ligger bakom det ovana placeringsmönstret. Ett belysande exempel är jämförelsen mellan Göteborgs och Stockholms universitet. De båda lärosätena har nästan identiska värden för alla indikatorgrupper utom just citeringarna, där Stockholm har 75,9 och Göteborg har 34,1. Eftersom citeringsindikatorn är tungt viktad får denna skillnad stort genomslag.

Mer information

Listans webbplats:

<http://www.timeshighereducation.co.uk/world-university-rankings>

Utförlig analys:

Analys och utvärdering. (Manuskript). Resultatet av universitetsrankingen från *Times Higher Education 2010*. Göteborgs universitet, Avdelningen för analys och utvärdering.

Jämförelse mellan THE och Jiao Tong:

Cavallin, M., & Lindblad, S. (2006). *Världsmästerskap i vetenskap? En granskning av internationella rankinglistor och deras sätt att hantera kvaliteter hos universitet*. Göteborgs universitet.

U-Multirank

U-Multirank är ett samarbete mellan flera organisationer, däribland den bibliometriska enheten vid Leidens universitet, CWTS (se CWTS-listan), och det tyska institutet CHE (se CHE-listan). Enligt tidplanen ska den första listan publiceras 2011.

En delrapport har publicerats (U-Multirank 2010), och där beskrivs grundtankarna för projektet. Två olika rankingar kommer att upprättas, dels för hela lärosäten, dels för mindre enheter (fakulteter, institutioner) som matchar ett ämnesområde. Det ska också vara möjligt att begränsa rankingen till organisationer som liknar varandra, t.ex. endast utbildningsintensiva fullbreddsuniversitet.

De informationskällor som kommer att användas är någon bibliometrisk databas (Scopus eller Web of Science), officiella nationella statistikdatabaser, egenrapportering från lärosätena, enkätundersökningar till studenter, samt eventuellt patentdatabaser. Någon enkätundersökning till akademiker (motsvarande de som används av Times Higher Education och av QS) kommer inte att användas.

Indikatorer

Vilka indikatorer som ska användas är ännu inte bestämt, men nedanstående indikatorer har bedömts som relevanta vid en workshop med intressenter (*stakeholders*). Huruvida uppgifter för indikatorerna kan samlas in med hög kvalitet och med definitioner som fungerar över landsgränser är ännu oklart.

Relevanta indikatorer för den lärosätesövergripande rankingen:

International orientation

- Number of educational programmes in foreign language
- International teaching and research staff
- International joint research publications
- Joint degree programmes
- Incoming and outgoing students

Knowledge exchange

- Incentives for knowledge exchange
- Cooperative research contracts with industry
- Size of technology transfer unit
- Continuous professional development courses
- Third party cooperative funding (public and direct industry)
- University-industry joint publications
- Cultural awards and prizes won

Regional engagement

- Income from regional sources
- Community engagement
- Research contracts with regional business
- Graduates working in the region
- Regional impact of university

Research

- International prizes and scholarships won
- Heavily cited research publications
- Field normalized citation impact
- Research income
- Research output
- Research related HRM development
- Interdisciplinary research activities
- Art related outputs
- Expenditure on research
- Research income from competitive sources

Teaching and learning

- Interdisciplinarity of programmes
- Relative rate of graduate unemployment
- Graduation rate

Relevanta indikatorer för fakultets-/institutionsrankingen:

International orientation

- International doctorate graduation rate
- International academic staff
- Incoming and outgoing students
- Joint international publications
- Internationalisation of programmes
- Joint international projects

Knowledge exchange

- Co-publications with industry (only for the field Business)
- Licence agreements
- Number of spin-offs
- Academic staff with experience in Industry
- Joint research contracts with private sector

Regional engagement

- Financial support by regional enterprises
- Regional participants in continuing education programmes

- Joint R&D projects with regional/local enterprises
- Student internships in regional enterprises
- Regional spin-offs
- Percentage of regional enrolment

Research

- Research publication output
- External research income
- Heavily cited research publications
- Post-doc positions
- Field-normalised citation rate

Teaching and learning

- Student satisfaction: libraries (only for the field Business)
- Investment in laboratories
- Interdisciplinarity of programmes
- Student satisfaction: computer facilities
- Student satisfaction: laboratories
- Student satisfaction: support by teachers
- Student satisfaction: quality of courses
- Student-staff ratio
- Student satisfaction: overall judgement
- Graduation rate
- Relative rate of graduate unemployment
- Percentage of academic staff with workexperience in business and industry

Mer information

Listans webbplats:

<http://www.u-multirank.eu/>

Kritik:

Boulton, G. (2010). *University rankings: Diversity, excellence and the European initiative* (Advice paper No. 3, June 2010). League of European Research Universities.

Urank

Intresse för rankingen (Sverige): Visst
Metodbetyg: 3,0

Den fristående "associationen" Urank producerar en lärosätesranking sedan 2007, något oregelbundet men ca en gång per år (men ingen ranking har publicerats 2010). Lärosätena mäts mer som anstalter för högre utbildning än forskning.

Alla siffror hämtas från Högskoleverket och SCB. Rapporten från 2007 bygger på statistik från 2006 osv.

Indikatorer

Rankingtalet beräknas från arton indikatorer sammanförda i fem grupper. För varje grupp anges vikten totalt, och för varje indikator anges vikten inom gruppen.

Studenter (20%)

- antal förstagångssökande per antagen (30%)
- andel med högskoleprovsresultat över 1,1 av alla resultat (10%)
- andel nya studenter från annat län (10%)
- andel examinerade studenter som studerat utomlands minst en termin (10%)
- andel studenter som finns kvar på lärosätet andra året (20%)
- andel studenter som avlagt examen/180p inom sex år (20%)

Lärare (20%)

- andel disputerade lärare (50%)
- andel professorer av lärare (50%)

Grundutbildning (20%)

- antal lärare per student, vägd (25%)
- prestationsgrad, vägd (25%)
- rörlighetsfaktor (25%)
- etableringsgrad på arbetsmarknaden, vägd (25%)

Forskning / forskarutbildning (20%)

- forskningsanslag per disputerad lärare (20%)
- andel forskning av lärosätets totala kostnader (20%)
- andel konkurrensutsatta¹ av totala forskningsmedel (20%)
- andel studenter som övergår till forskarutbildning (20%)
- antal disputationer per professor (20%)

Bibliotek (10%)

- bibliotekets del av totala omslutningen (50%)
- bibliotekets förvärvsbudget delat med antal studenter (50%)

¹ Endast medel från Vetenskapsrådet, FAS och Formas.

För varje indikator beräknas ett riksmedelvärde, och sedan uttrycks lärosätets värden i antal standardavvikelser från medelvärdet. Ett värde på 1 betyder att lärosätets värde för indikatorn är 1 standardavvikelse över medelvärdet. Ett värde på -0,4 betyder att lärosätets värde för indikatorn är 0,4 standardavvikelser under medelvärdet.

Indikatorer som kallas ”vägda” har normerats per utbildningsområde (medicin, naturvetenskap, teknik, humaniora och samhällsvetenskap)¹.

Tabell 17: Resultat för Urank-listan.

Lärosäte	2007		2008		2009	
	Poäng	Place-ring	Poäng	Place-ring	Poäng	Place-ring
Karolinska institutet	0,82	2	1,31	2	1,09	1
Handelshögskolan i Sthlm	0,93	1	1,36	1	1,05	2
Sveriges lantbruksuniversitet	0,68	3	0,99	3	0,84	3
Uppsala universitet	0,44	5	0,63	6	0,6	4
Lunds universitet	0,5	4	0,69	4	0,59	5
Chalmers tekniska högskola	0,35	6	0,67	5	0,49	6
Linköpings universitet	0,27	7	0,49	7	0,41	8
Göteborgs universitet	0,26	8	0,41	8	0,41	7
Kungl. Tekniska högskolan	0,24	9	0,38	9	0,31	9
Stockholms universitet	0,23	10	0,13	11	0,27	10
Umeå universitet	0,14	12	0,22	10	0,23	11
Luleå tekniska universitet	0,08	13	-0,01	12	0,09	12
Högskolan i Borås	-0,03	15	-0,28	17	0,07	13
Södertörns högskola	0,18	11	-0,13	14	-0,02	14

Tabellen fortsätter på nästa sida

¹) Först har medelvärdet beräknats per utbildningsområde, sedan uttrycks lärosätets värde inom varje utbildningsområde i antal standardavvikelser från medelvärdet, och till sist beräknas ett vägt medelvärde för lärosätet utifrån storleken inom respektive utbildningsområde.

Exempel för prestationsgrad: Lilluniversitetet har 10% av sina studenter inom teknik, 25% inom humaniora och 65% inom naturvetenskap. Prestationsgraden för studenterna inom teknik är 0,8; inom humaniora 0,6 och inom naturvetenskap 0,7. 0,8 är lite lägre än riksgenomsnittet för teknikutbildningar, mer precis 0,2 standardavvikelser lägre, vilket ger Lilluniversitetet ett värde på -0,2 för prestationsgraden inom teknik. På motsvarande sätt omräknas prestationsgraden inom humaniora till 0,4 och inom naturvetenskap till -0,3. Dessa prestationsgrader vägs samman i enlighet med ämnens storlek på Lilluniversitetet: $-0,2 \times 0,1 + 0,4 \times 0,25 - 0,3 \times 0,65 = -0,115$.

Lärosäte	2007		2008		2009	
	Poäng	Place- ring	Poäng	Place- ring	Poäng	Place- ring
Örebro universitet	0,02	14	-0,06	13	-0,07	15
Mittuniversitetet	-0,4	26	-0,31	19	-0,11	16
Växjö universitet	-0,08	16	-0,14	15	-0,12	17
Malmö högskola	-0,23	18	-0,23	16	-0,19	18
Karlstads universitet	-0,15	17	-0,31	18	-0,26	19
Mälardalens högskola	-0,33	22	-0,4	22	-0,29	20
Högskolan i Jönköping	-0,26	19	-0,36	20	-0,37	21
Högskolan Kristianstad	-0,27	20	-0,4	21	-0,39	22
Högskolan Dalarna	-0,36	24	-0,5	24	-0,47	24
Högskolan Väst	-0,34	23	-0,59	29	-0,47	23
Högskolan i Kalmar	-0,41	27	-0,58	28	-0,48	25
Högskolan i Halmstad	-0,33	21	-0,48	23	-0,5	26
Högskolan i Gävle	-0,45	28	-0,57	26	-0,54	28
Blekinge tekniska högskola	-0,38	25	-0,58	27	-0,54	27
Högskolan i Skövde	-0,45	29	-0,55	25	-0,61	29
Högskolan på Gotland	-0,62	30	-0,84	30	-1,01	30

Fokus

Tidskriften Fokus publicerade 2007 en ranking av svenska universitet och högskolor. Den rankingen utfördes av Urank, och har sedan inte uppdaterats. Listan var konstruerad på ett sätt som i mycket liknade den nuvarande Urank-listan. I Fokus-rankingen gjordes dock också en alternativ ranking, kallad ”breddranking”, med tre andra dimensioner:

1. Andel studenter som är första generationen i högre utbildning
2. Andel studenter med utländsk bakgrund
3. Andel studenter på kurser med jämn könsfördelning.

Mer information

Urank:

<http://urank.se/ranking.html>

Fokus:

<http://www.fokus.se/fokus-rankar/>

Webometrics

Intresse för rankingen: Visst

Metodbetyg: 3,1

Webometrics Ranking of World Universities produceras av Cybernetiks Lab, som är en underavdelning till spanska nationella forskningsrådet (CSIS). Listan har publicerats sedan 2004, och rankar alla världens universitet efter deras närvaro på webben. Man försöker premiera elektronisk publicering och Open Access, men man menar också att webbnärvaro är viktig och att den mäter andra och viktiga aspekter än rent bibliometriska rankingar. Den publiceras två gånger om året (januari och juli).

Cybermetrics Lab anstränger sig för att hitta alla universitet, högskolor och institut i världen, och använder flera olika databaser för att leta upp dem. De bygger sedan en egen databas som mappar organisation till en eller flera Internet-domännamn.

De datakällor som används är uteslutande Internet-sökmotorer.

Indikatorer

Size (20%): antal unika träffar på lärosätet i fyra olika sökmotorer

Visibility (50%): antal länkar till lärosätets webbsidor från andra sidor.

Rich Files (15%): antal dokument med filändelsen pdf, ps, doc eller pps som finns under lärosätets webbdomän och som hittas via Google.

Scholar (15%): antal publikationer i Google Scholar-databasen.

Resultat för Göteborgs universitet

De svenska lärosäten som finns bland de 500 högst rankade visas i tabellen nedan.

Tabell 18: De svenska lärosätenas resultat på Webometrics-listan 2009-2010.

Lärosäte	Januari 2009	Juli 2009	Januari 2010	Juli 2010
KTH	84	103	103	123
Uppsala universitet	104	80	107	129
Linköpings universitet	107	92	117	146
Lunds universitet	191	108	194	192
Göteborgs universitet	209	184	260	243
Stockholms universitet	258	191	258	247
Umeå universitet	242	325	283	312
Chalmers	269	340	358	339
Karolinska institutet	-	410	-	495
Lunds tekniska högskola	438	-	463	-
Luleå tekniska universitet	-	492	-	-

Som tabellen visar behandlade Cybermetrics Lab Lunds tekniska högskola som ett separat lärosäte åtminstone fram till julimätningen 2009 (felet är numera åtgärdat). En närmre undersökning av svenska lärosäten ger för handen att flera fel av den typen återstår: Sahlgrenska akademien listas som ett separat lärosäte (plats 3473), liksom "Stockholm University Fysikum Physics Department" (plats 1788). Eventuellt är också Valand och IT-fakulteten separata lärosäten, men i så fall för små för att bli rankade¹.

Mer information

Rankingens webbplats:

<http://www.webometrics.info/>

¹ Cybermetrics Lab har underrättats om problemen och lovat korrigera felaktigheterna till januarimätningen 2011.

4ICU Web Popularity Ranking

Intresse: Litet

4ICU är primärt en ”portal” riktad till studenter som vill hitta universitet. Rankingens mäter populariteten på universitets webbplatser, med hjälp av en egentillverkad algoritm, som utgår från ”Google Page Rank”, ”Yahoo Inbound Links” samt ”Alexa Traffic Rank”. 4ICU själva menar att detta inte är en akademisk ranking.

Eftersom listan inte utger sig för att mäta lärosätenas kvalitet bedöms den inte här.

Tabell 19: De tio högst rankade svenska lärosätena på 4ICU:s lista (oktober 2010).

Lärosäte	Placering
Kungliga Tekniska högskolan	79
Lunds Universitet	210
Umeå universitet	252
Uppsala Universitet	276
Linköpings Universitet	301
Stockholms universitet	304
Göteborgs universitet	322
Chalmers tekniska högskola	363
Luleå tekniska Universitet	490
Karolinska Institutet	530

Mer info

Rankingens webbplats:

<http://www.4icu.org/>

BEDÖMNING AV METOD – RANKING AV RANKINGAR

Inledning

För att bättre förstå de olika rankinglistornas styrkor och svagheter vill vi systematiskt gå igenom olika aspekter av listorna och jämföra listorna med varandra. Som grund för en sådan jämförelse behövs då en uppsättning normer som anger vad som är bra och dåligt för rankinglistor, och även hur en jämförelse mellan olika rankinglistor ska göras. Principen är väl etablerad inom högskolevärlden, eftersom den är vanlig i sammanhang där sakkunniggranskning (peer review) används i någon större skala. Vi var valt att utgå från en existerande normuppsättning, de så kallade Berlinprinciperna.

Metod

Berlinprinciperna (IHEP 2006) är sexton principer för rangordning av universitet och högskolor som ställdes upp av *the International Ranking Expert Group*, IREG, vid ett möte i Berlin 2006. Det exakta ursprunget till IREG är något oklart. Enligt (IHEP 2006) grundades IREG 2004 av *UNESCO European Centre for Higher Education* (UNESCO-CEPES¹), med säte i Bukarest, och *Institute for Higher Education Policy*, med säte i Washington D.C. Enligt IREG:s webbplats (<http://www.ireg-observatory.org/>) var grundarna istället UNESCO-CEPES och ”a group of international ranking experts concerned with the quality of academic ranking”.

Berlinprinciperna återfinns i appendix 4. De kan (med två undantag, se appendix 2) utan större ansträngning omformuleras till delbetyg för rankinglistor². På samma sätt som inom sakkunniggranskning kan inte delbetygen sättas maskinellt, utan en subjektiv bedömning måste göras. De aktuella rankinglistorna är dock inte fler än att bedömningen kan redovisas direkt. Delbetygen är inte helt ömsesidigt uteslutande utan står i visst beroende till varandra, men inte mer än att de fungerar som separata delbetyg. Det är också en stor fördel att använda en normuppsättning som kommit till oberoende av den nu föreliggande bedömningsuppgiften.

Genom att låta bedömningen av rankinglistorna mynna ut i kvantitativa betyg (1-5, där 5 är högst) för de olika delbetygen kan listorna ordnas i fallande ordning efter hur väl de uppfyller berlinprinciperna. På så sätt uppnås en ranking av universitetsrankningarna, som redovisas nedan, s. 50.

¹ Det franska namnet är ”le Centre européen pour l’enseignement supérieur de l’UNESCO”.

² IREG har också startat ett projekt som ska utmyнна i en audit av rankingorganisationer, grundat på berlinprinciperna. Se (Labi 2010).

Delbetyg

De på Berlinprinciperna grundade delbetygen listas kortfattat i det följande, tillsammans med den vikt de givits vid beräkning av det sammanfattande betyget. En mer utförlig beskrivning av delbetygen, inklusive instruktioner för bedömningskriterier, återfinns i appendix 2.

För att underlätta en jämförelse med Berlinprinciperna har den ursprungliga numreringen behållits för delbetygen, trots att två punkter alltså fallit bort (nummer 1 och nummer 10).

Mål och syfte med rankingen	25%
2. Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.	30%
3. Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.	30%
4. Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.	30%
5. De rangordnade lärosätenas språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.	10%
<i>Summa</i>	<i>100%</i>
Indikatorernas utformning och viktning	40%
6. Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.	20%
7. Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.	50%
8. Resultat (output) ska mätas framför förutsättningar (input).	10%
9. Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.	20%
<i>Summa</i>	<i>100%</i>
Insamling och bearbetning av data	25%
11. Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.	33%
12. Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.	33%
13. Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.	16,5%
14. Rankingarbetet ska vara organiserat på ett sätt som ökar dess trovärdighet.	16,5%
<i>Summa</i>	<i>100%</i>

Presentation av rankingresultat	10%
15. Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.	33%
16. Rankingens ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.	67%
<i>Summa</i>	<i>100%</i>

Valet av vikter för de olika delbetygen är naturligtvis subjektivt, men en viktning är ofrånkomlig. Att låta alla delbetyg väga lika tungt är naturligtvis också ett subjektivt beslut.

De fyra kategorierna är alla viktiga aspekter, men vi har valt att vikta indikatorkategori högre än de andra, eftersom indikatorerna utgör rankingens kärna. Vi har också valt att vikta presentationskategorin lägre än de övriga kategorierna. Tanken med detta är att om datakällorna och metoden är av hög kvalitet och väl redovisade så kan brister i presentationen åtgärdas av användarna själva.

Inom kategorin ”Mål och syfte med rankingen” bedömer vi delbetyg 5, att ange de rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang, som mindre viktig. Detta beror delvis på den starka tolkning som gjorts av den underliggande Berlinprincipen, och delvis på att det skulle bli ett mycket omfattande arbete att kartlägga och presentera lärosätenas språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang. Det skulle också bli ett mycket omfattande material för en användare att ta till sig.

Inom kategorin ”Indikatorernas utformning och viktning” har valet av indikatorer viktats högst, eftersom detta måste anses vara rankinglistornas metodologiska kärna – är de valda indikatorerna valida? Vidare är delbetyget ”andel resultatindikatorer” lågt viktad, eftersom den underliggande Berlinprincipen egentligen inte fördömer förutsättningsindikatorer helt och hållet, utan bara uttrycker en preferens.

I kategorin ”Insamling och bearbetning av data” har delbetygen *rankingprocessens kvalitet* och *organisation för trovärdighet* bedömts vara två aspekter av samma sak, nämligen en kvalitetssäkring av processen. Därför har de tillsammans viktats lika tungt som de två andra delbetygen var för sig.

Den sista kategorin, ”Presentation av rankingresultat”, innehåller två delbetyg av tämligen olika slag. *Valfrihet i presentationen* är i mångt och mycket en bekvämlighetsfråga för användaren, medan *underlättande av granskning* är en del av kvalitetssäkringen. Den senare aspekten har bedömts vara viktigare.

Datakällor

Alla de undersökta rankinglistorna använder webben som huvudsaklig spridningskanal för, och vi har därför valt att utgå från den information som finns i direkt anslutning till rankinglistan när vi gjort bedömningen av den rankingmetoden. I några fall har vi via andra, mer eller mindre pålitliga, källor haft tillgång till annan information om rankinglistorna, men valt att bortse från den.

Resultat

De universitetsrankingar som har undersökts visas i tabellen nedan. Vi vill betona att det endast är rankingmetoden som har bedömts, inte rankingens syfte. Det är också värt att påpeka att bedömningen uteslutande bygger på den information som är tillgänglig via rankinglistans webbplats eller i den rapport som innehåller rankinglistan.

Endast listor som vi har tillfredsställande information om har betygsatts; se beskrivningen av respektive rankinglista ovan.

Tabell 20a: Internationella rankinglistor

Placering	Ranking	Metod-betyg
1	CHE	3,1
1	Webometrics	3,1
3	HEEACT	2,9
4	Jiao Tong	2,8
5	High Impact Universities	2,6
5	Observatory	2,6
7	Scimago	2,4
7	CWTS	2,4
9	THE	2,3
10	Mines ParisTech	2,2
11	QS	2,1
12	Rater	1,7

Tabell 20b: Svenska rankinglistor

Placering	Ranking	Metod-betyg
1	Sydsvenska handelskammaren	3,1
2	Urank	3,0
3	Svenskt näringsliv	2,0

Flera saker är värda att kommentera i samband med kvalitetsrankingarna i tabellerna ovan. Alla rankingar får betyget 1 i delbetyg 5, som har rubriken ”De rangordnade lärosätenas språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.”. Berlinprinciperna har, i den tolkning av dem som gjorts här, inte fått någon effekt alls vad gäller denna aspekt.

Indikatorvaliditet och –täckning, som mäts av det tyngst viktade delbetyget, 7, har genomgående låga betyg. Det harmonierar väl med den i högskolevärlden spridda åsikten att universitetsrankingarna inte lyckas mäta universitetskvalitet.

Delbetygen 13 och 14, som mäter kvalitetssäkring och organisation för trovärdighet, får nästan genomgående värdet 1. Produktionen av rankinglistor präglas till stor del av något som i bästa fall kan kallas hantverk och i sämsta fall för amatörism.

I presentationen av rankingresultaten saknas nästan alltid de underliggande uppgifterna, vilket försvårar kontroll och förståelse avsevärt. Det är framförallt denna brist som drar ned värdet på delbetyg 16, ”Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.”

För många rankinglistor skulle betyget kunna förbättras avsevärt med ganska enkla medel. Att berätta tydligt om syfte och målgrupp, att redovisa metoden och datakällorna i detalj, och att presentera data på ett användarvänligt och flexibelt sätt borde inte vara så svårt.

Både THE och QS hamnar långt ned på listan. Det beror dels på deras (förmodade) svåra syfte – att mäta universitetskvalitet – men också på att deras källor är så dåligt redovisade. CHE hamnar högt eftersom de valt att avstå från många försvårande egenskaper – de rankar inte hela lärosäten utan bara ämnen/institutioner; de jämför inte olika ämnen med varandra; de använder mycket grova betygssteg, vilket placerar många lärosäten på samma plats i rankingen; och de rankar bara europeiska lärosäten. Webometrics når sitt (förhållandevis) höga betyg på ett annat sätt – genom att välja ett enklare syfte, nämligen synlighet på webben.

Slutligen ska poängteras att vi har haft begränsade resurser till förfogande för att göra bedömningen, och det finns utrymme för flera förbättringar. Vår förhoppning är dock att bedömningen redan i det skick den har nu ska kunna underlätta för läsare att sätta sig in i de olika rankingarna och se deras respektive starka och svaga sidor.

BEDÖMNING AV INTRESSE

En viktig orsak till att universiteten bryr sig om rankinglistor är att människor intresserar sig för dem: blivande studenter och arbetsgivare tar intryck av listorna (Ejsing m.fl. 2008; Adams & Baker 2010). Det kan därför vara intressant att försöka jämföra hur stort intresse de olika rankinglistornas möter. Det är inte enkelt att mäta detta på ett bra sätt, men webbplatsen Google Trender ger en möjlighet att få en ungefärlig uppfattning. Med Google Trender kan man jämföra frekvensen för olika söktermer under en tid tillbaka. Genom att jämföra söksträngar för de olika rankinglistorna med varandra kan man få en uppfattning om hur intressanta människor tycker att listorna är.

Figur 1: Skärmbild från Google Trender.

Det finns två problem med denna metod. För det första är resultaten som visas i Google Trender inte absoluta, utan visar bara storleksförhållandet mellan de angivna strängarna. Eftersom de mest kända rankingarna är oerhört mycket mer populära än de minst kända blir resultatet för dessa 0 så snart de jämförs med de mest kända listorna.

Det andra problemet är att man kan söka efter en given rankinglista på flera olika sätt, och därför är det inte självklart vilka söksträngar som ska jämföras med varandra i Google Trender. Exempelvis kan Leiden-rankingen fångas med "leiden ranking", "leiden university ranking" eller kanske "cwts university ranking". För vissa listor fungerar en kort söksträng bra, medan andra rankingar kräver en längre sträng. T.ex. ger "leiden ranking" nästan bara träffar på just CWTS universitetsranking, medan "taiwan ranking" ger träffar på diverse olika rankinglistor där Taiwan förekommer. Detta är ett ganska allvarligt metodologisk problem. Vi har valt att använda så enkla söksträngar som möjligt för vilka de tio första träffarna vid en vanlig Google-sökning gäller den avsedda rankingen. För Leiden-rankingen fungerar den enkla och korta strängen "leiden ranking", men för Times-listan krävs den lite längre "times university ranking". För Taiwan-listan krävs den tämligen specialiserade strängen "heact ranking", och vi kan förmoda att många intresserade inte känner till att organi-

sationen bakom rankingen heter HEEACT, varför statistiken för den sökningen förmodligen underskattar intresset för Taiwan-listan.

Ett alternativ till Google Trender är databasen Presstext och Mediearkivet. Presstext innehåller tidningstext från ett stort antal svenska dagstidningar, däribland Göteborgs-Posten, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Aftonbladet, Sydsvenskan, Expressen, GT, och Kvällsposten. Mediearkivet innehåller tidningstext från ett stort antal svenska dagstidning (och har ett betydande överlapp med Presstext), men också många facktidskrifter.

Till skillnad från Google Trender ger en sökning i Presstext efter en given rankinglista inte svar på hur många gånger olika människor försökt hitta texter om just den rankingen, utan istället hur många gånger listan ifråga omskrivits. Några jämförelseord visas i tabellen nedan (alla sökningar gäller perioden 2007-01-01 – 2010-09-01).

Sökning	Antal träffar i Presstext	Antal träffar i Mediearkivet
fredrik reinfeldt	14 255	45 263
göteborgs universitet	4 651	14 129
lantbruksmässan	41	148

Eftersom de metodologiska bristerna i den här beskrivna metoden är betydande har vi valt en enkel klassificering av de rankinglistorna. De internationella rankinglistorna har delats in i fyra kategorier: *stort intresse*, *visst intresse*, *litet intresse* och *nästan inget intresse*. I kategorin ”stort intresse” finns THE, Financial Times, Jiao Tong, Business Week och QS, där THE-listan (som får möter störst intresse av alla) har drygt 5 ggr så många sökningar som QS-listan (som får möter minst intresse av listorna i gruppen¹).

Flera av listorna finns också omskrivna i Presstext och Mediearkivet. THE och Jiao Tong nämns i 40-90 artiklar var, medan Financial Times-listan omskrivs ca 20 ggr i Mediearkivet men inte alls i Presstext. QS och Business Week omnämns någon enstaka gång.

I kategorin ”visst intresse” finns Webometrics, Newsweek och CWTS, där Webometrics-listan (som möter störst intresse av listorna i gruppen) har drygt 3 ggr så många sökningar som CWTS-listan (som möter minst intresse av listorna i gruppen). Newsweek och Webometrics omnämns någon enstaka gång i Presstext och Mediearkivet.

¹ QS-listan och THE-listan har varit en och densamma fram till hösten 2009, då under namnet THE. Om sökningen begränsas till senaste halvåret blir skillnaden bara ca 3 ggr.

Kategorin ”litet intresse” innehåller 4ICU, CHE, HEEACT och Scimago. 4ICU har flest sökningar av dessa, vilket är ca dubbelt så många som Scimago har. Ingen av dem finns omskrivna i Presstext eller Medicarkivet.

Kategorin ”nästan inget intresse”, slutligen, innehåller fyra rankinglistor, Mines ParisTech, Observatory, Rater och High Impact Universities. Sökningar efter dessa rankingar är inte tillräckligt vanliga för att kunna analyseras med Google Trender, och listorna omnämns heller inte i Presstext eller Medicarkivet.

Tabell 21: Hur stort intresse internationella rankinglistor möter.

Ranking	Intresse
Business Week	Stort
Financial Times	Stort
Jiao Tong	Stort
QS	Stort
Times Higher Education	Stort
CHE	Visst
CWTS	Visst
Newsweek	Visst
Webometrics	Visst
4ICU	Litet
HEEACT	Litet
Scimago	Litet
High Impact Universities	Nästan inget
Mines ParisTech	Nästan inget
Observatory	Nästan inget
Rater	Nästan inget

Ingen av de svenska rankingarna har tillräckligt många Google-sökningar för att de ska dyka upp i Google Trender, men Urank och Sydsvenska handelskammaren finns båda omskrivna i Medicarkivet (ca 100 ggr var) och i Presstext (ca 30 ggr var). Svenskt näringslivs ranking har en handfull träffar i Presstext och något fler i Medicarkivet.

Tabell 22: Hur stort intresse svenska rankinglistor möter.

Ranking	Intresse
Sydsvenska handelskammaren	Visst
Urank	Visst
Svenskt näringsliv	Litet

BIBLIOGRAFI

- Adams, J., & Baker, K. (2010). *Global Opinion Survey. New Outlooks on Institutional Profiles*. Thomson Reuters. [Elektronisk resurs: http://science.thomsonreuters.com/m/pdfs/Global_Opinion_Survey.pdf]
- Analys och utvärdering (2010). *Att leva med universitetsrankingar. En analys av olika universitetsrankingar för- och nackdelar, och hur Göteborgs universitet kan förhålla sig till dem*, PM 2010:04. Göteborgs universitet, Avdelningen för analys och utvärdering. [Elektronisk resurs: <http://www.analys.gf.gu.se/>]
- Boulton, G. (2010). *University rankings: Diversity, excellence and the European initiative*, Advice paper 3, June 2010. League of European Research Universities.
- Cavallin, M., & Lindblad, S. (2006). *Världsmästerskap i vetenskap? En granskning av internationella rankinglistor och deras sätt att hantera kvaliteter hos universitet*, Dnr G11 530/06. Göteb.
- Ejsing, C., Holmquist, H., & Paukvic, S. (2008). *Utländska studenter i Sverige*, 2008:7 R. Högskoleverket.
- González-Pereira, B., Guerrero-Bote, V., & Moya-Anegón, F. (2010). *The SJR indicator: A new indicator of journals' scientific prestige*. SCImago. [Elektronisk resurs: <http://hdl.handle.net/10261/20764>]
- Hirsch, J. (2005). An index to quantify an individual's scientific research output. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 102(46), 16569-16572. doi:10.1073
- IHEP (2006). *Berlin Principles on Ranking of Higher Education Institutions*. Institute for Higher Education Policy. [Elektronisk resurs: <http://www.ihep.org/Publications/publications-detail.cfm?id=3>]
- Labi, A. (2010, Oktober 12). International Group Announces Audit of University Rankings - International - The Chronicle of Higher Education. *The Chronicle of Higher Education*. Elektronisk Oktober 12, 2010, resurs <http://chronicle.com/article/International-Group-Announces/124882/>
- QS (2010). Academic Reputation Index | Top Universities. *QS Top Universities*. Elektronisk Oktober 12, 2010, resurs <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/methodology/academic-reputation-index>
- U-Multirank (2010). *U-Multirank. Interime Progress Report. Design Phase of the Project 'Design and Testing the Feasibility of a Multi-dimensional Global University Ranking'*. CHERPA-Network. [Elektronisk resurs: <http://www.u-multirank.eu>]

APPENDIX 1:

BIBLIOMETRISK ORDLISTA

Citeringar

När en forskare i en publikation refererar till en annan publikation kallas detta på engelska för en *citation*, vilket på svenska har blivit *citering*. I databaserna Scopus och Web of Science finns, förutom bibliografisk information om vetenskapliga artiklar, också artiklarnas referenslistor, vilket gör det möjligt att räkna hur många citeringar en given artikel har fått av andra artiklar i databasen.

Intresset för citeringar kommer av antagandet att citeringar speglar genomslag, och genomslag speglar kvalitet. En bra artikel har högre sannolikhet att få genomslag i forskarvärlden, och därmed större sannolikhet att refereras till i andra artiklar. Man antar att det finns ett statistiskt samband mellan antalet citeringar och artikelns vetenskapliga kvalitet.

Fraktionering

En forskningsartikel har ofta mer än en författare, och författarna kommer ofta från mer än ett lärosäte. När man summerar antalet artiklar från ett givet lärosäte ställs man då inför frågan hur sam författade artiklar ska hanteras – ska alla representerade lärosäten tillräknas en artikel var, eller ska de få dela på artikeln? Om man räknar så att alla lärosäten tillräknas en artikel var kallas detta *whole counts*, och om lärosätena får dela på artikeln kallas detta *fractionalised counting* (fraktionering). Med whole counts blir summan av alla lärosätens artiklar större än antalet artiklar i databasen.

Resonemanget ovan om lärosäten kan på ett helt motsvarande sätt föras för hela länder eller enskilda författare.

Fältnormering, fältnormerad citeringsgrad

Traditionerna för hur man refererar till andra artiklar och hur många referenser man inkluderar i en artikel varierar mellan olika ämnesområden. Citeringsdatabaserna innehåller också olika stor andel av totalproduktionen för olika ämnesområden (ca 95% av medicinpublikationerna, ca 5% av humaniorapublikationerna). Det genomsnittliga antalet citeringar för artiklar varierar därför kraftigt mellan ämnesområdena – en kemiartikel med 5 citeringar kan vara tämligen ordinär, medan en litteraturvetenskaplig artikel med 5 citeringar är exceptionellt högt citerad.

För att hantera detta kan man dividera antalet citeringar för en artikel med genomsnittet för artikelns ämnesområde (fält). Processen kallas fältnormering

och resultatet fältnormerad citeringsgrad. Ett värde på 1 betyder då "lika många citeringar som världsgenomsnittet för ämnesområdet" och ett värde på 2 betyder "dubbelt så många citeringar som världsgenomsnittet för ämnesområdet".

H-index

Det bibliometriska måttet *h-index* eller *Hirsch-index* presenterades av Jorge E. Hirsch (2005). Att en person har h-index h betyder att h är det högsta tal för vilket gäller att personen har h artiklar med minst h citeringar. Ex: En person som har h-index 7 har 7 artiklar som var och en har åtminstone 7 citeringar. Personen har inte 8 artiklar med åtminstone 8 citeringar.

Råa citeringar

För att markera att man inte använder fältnormerade citeringar kan man använda uttrycket "råa citeringar".

Scopus

Det finns idag tre generella citeringsdatabaser: *Scopus* från Elsevier, *Web of Science* från Thomson Reuters och *Google Scholar* från Google. Scopus och Web of Science är kommersiella medan Google Scholar är gratis. Underlaget för Google Scholar är dock mycket oklart, och kvaliteten på det ingående materialet delvis mycket lågt, varför analyser utifrån Google Scholar är mycket vanskligt.

Scopus och Web of Science är arga konkurrenter, och i mångt och mycket likvärdiga. Scopus täcker något fler tidskrifter/konferenser än Web of Science, men har i gengäld inte lika långa serier bakåt i tiden.

Web of Science är egentligen en webbtjänst, som idag har bytt namn till Web of Knowledge. Den underliggande databasen bygger på flera olika produkter, som säljs separat (och som kan överlappa): *Science Citation Index*, *Science Citation Index Expanded*, *Social Science Citation Index*, *Arts & Humanities Citation Index*, och *Conference Proceedings Citation Index*.

Web of Science

Se *Scopus*.

Whole counts

Se *fraktionering*.

APPENDIX 2: BEDÖMNINGSKRITERIER FÖR DEL- BETYG

De delbetyg som använts för att rangordna rankinglistorna redovisas här i detalj.

Två av berlinprinciperna lät sig inte omformuleras till meningsfulla delbetyg. Den ena säger att rankingen ska vara "one of a number of diverse approaches to the assessment of higher education inputs, processes, and outputs", vilket snarare är en uppmaning till användaren än till producenten av rankingen.

Den andra principen som inte omformulerats till delbetyg säger att rankingproducenten ska "pay due attention to ethical standards and the good practice recommendations articulated in these Principles". Den första delen av denna princip handlar om att rankingproducenten ska följa etiska standarder. Det är naturligtvis viktigt, men vi kan inte förvänta oss att kunna avgöra i vilken grad detta skett när vi i efterhand bedömer rankingen. Den andra delen av principen förtydligar bara att principerna har en normativ funktion.

För att underlätta en jämförelse med berlinprinciperna har den ursprungliga numreringen behållits för delbetygen, trots att två punkter alltså fallit bort (nummer 1 och nummer 10).

Berlinprinciperna återfinns i appendix 3.

Kategori A: Mål och syften med rankingar

2. Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.

En ranking kan göras med olika syften och med olika målgrupper. För att kunna tolka resultaten är det viktigt att syfte och målgrupp är redovisade.

Betygsskala

5: Det är lätt att hitta till beskrivningen av rankingens syfte och målgrupp, och dessa är dessutom väl definierade och lätta att förstå.

4: Det går att hitta ett uttryckligt syfte och målgrupp, och dessa är tämligen väl definierade.

3: Det går att hitta ett uttryckligt syfte och målgrupp, men de är vaga eller svåra att förstå.

2: Det går inte att hitta något uttryckligt syfte eller målgrupp, men det går att göra en rimlig gissning av syfte och målgrupp utifrån andra egenskaper i framställningen.

1: Det går inte att hitta något syfte eller målgrupp alls.

3. Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.

Att jämföra lärosäteskvaliteten för ett medicinskt universitet med starkt fokus på forskning med det för en högskola vars huvudsakliga uppdrag är att utbilda lärare är naturligtvis svår, men den måste göras på ett sätt som inte missgynnar något av lärosätena på grundval av deras olika profil och uppdrag.

Betygsskala

Precisa kriterier anges inte för detta delbetyg, utan betyget sätts glidande från 5 till 1, där 5 betyder ”hänsyn tas på ett sätt så att skillnaderna i lärosätenas mål och uppdrag elimineras och jämförelsen blir helt rättvis”, och 1 betyder ”ingen hänsyn alls tas till skillnaderna i lärosätenas mål och uppdrag”.

4. Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.

En enskild datakälla kan inte ge en fullständig bild av ett lärosäte, och flera källor bör därför kombineras i rankingen.

Betygsskala

5: Det finns flera olika datakällor, och det är lätt att hitta till beskrivningen av datakällorna. Datakällornas påverkan på rankingen beskrivs på ett ingående och lättfattligt sätt.

4: Det finns flera olika datakällor, dessa redovisas, och deras påverkan på rankingen beskrivs översiktligt.

3: Datakällorna redovisas, men vissa oklarheter kvarstår om dem. Alternativt finns det bara en datakälla.

2: Datakällorna anges, men stora oklarheter kvarstår om dem.

1: Det går inte att hitta någon redovisning av datakällorna.

5. De rangordnade lärosätenas språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.

Olika länder har olika åsikter om vad som utgör kvalitet för lärosäten, och när sådana åsiktsskillnader påverkar rankingen ska de tydligt redovisas.

Betygsskala

5: De rankade lärosätenas olika språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang redovisas, liksom hur dessa sammanhang påverkar indikatorerna, lättillgängligt. Varje gång en jämförelse mellan olika utbildningssystem görs påminns användaren om skillnaderna.

4: De rankade lärosätenas olika språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang redovisas, och skillnaderna pekas ut och diskuteras i förhållande till rankingens indikatorer.

3: De rankade lärosätenas olika språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang redovisas.

2: Det påpekas att de rankade lärosätena kommer från olika språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang, och att detta försvårar jämförelsen.

1: Ingenting anges om de olika lärosätenas språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang.

Kategori B: Indikatorernas utformning och viktning

6. Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.

Hur rankingen har satts samman är central för tolkningen av resultaten. De exakta definitionerna av indikatorerna och den precisa algoritmen för hur man går från data till rankingplacering är nödvändiga för att användare ska kunna förstå och analysera resultaten.

Betygsskala

5: Metoden redovisas på ett lättillgängligt sätt, men samtidigt så detaljerat att det är möjligt för någon annan (med tillgång till de aktuella datakällorna) att upprepa rankingen och nå samma resultat.

4: Metoden redovisas med sådan detaljgrad att personer med erfarenhet av rankingar kan förstå indikatorernas teoretiska utformning.

3: Metoden redovisas så att personer med erfarenhet av rankingar kan förstå översiktligt hur indikatorernas är utformade.

2: Metoden redovisas, men inte tillräckligt väl för att personer med erfarenhet av ranking kan förstå ens översiktligt hur indikatorerna är utformade.

1: Metoden redovisas inte alls.

7. Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.

Detta delbetyg kan vara svårt att sätta, eftersom de råder delade meningar om hur valida olika indikatorer är för olika kvalitetsdimensioner, alltså de olika aspekter av lärosätenas verksamhet som rankingen avser mäta. Spännvidden på denna punkt är dock betydande mellan de olika rankinglistorna, vilket underlättar betygssättningen.

Betygsskala

5: Indikatorerna har valts så att alla är mycket valida och relevanta, inte överlappar med varandra och fullständigt täcker det område som rankingens syfte pekar ut. En förutsättning för detta är att kriterium 2 är tillräckligt väl uppfyllt.

4: Indikatorerna har valts så att alla är mycket valida och relevanta, och täcker den större delen av det område som rankingens syfte pekar ut. En förutsättning för detta är att kriterium 2 är tillräckligt väl uppfyllt.

3: De valda indikatorerna är till övervägande delen valida och relevanta, och täcker den större delen av det område som rankingens syfte pekar ut. En förutsättning för detta är att kriterium 2 är tillräckligt väl uppfyllt.

2: De valda indikatorerna har en viss validitet och relevans, men endast en mindre del av det område som rankingens syfte pekar ut. En förutsättning för detta är att kriterium 2 är tillräckligt väl uppfyllt.

1: Antingen är kriterium 2 inte är tillräckligt väl uppfyllt för att en bedömning ska kunna göras, eller så är indikatorerna är till övervägande delen inte valida eller inte relevanta.

8. Resultat (output) ska mätas framför förutsättningar (input).

Det kan vara svårt att avgöra om en indikator mäter resultat eller förutsättningar. Mer arbete behövs för att utveckla detta delbetyg.

Betygsskala

Precisa kriterier anges inte för detta delbetyg, utan betyget sätts glidande från 5 till 1, där 5 betyder "helt lämplig balans mellan indikatorer som mäter förutsättningar och sådana som mäter resultat, och resultatindikatorer har givits företräde", och 1 betyder "enbart eller nästan enbart förutsättningar mäts, trots att det finns fullt möjliga resultatindikatorer".

9. Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.

Eftersom många rankingar är mycket unga är detta delbetyg svårare för äldre rankingar, vilka har haft mer tid på sig att förändra viktningen. Eftersom tidsserier är

åtråvärda vid tolkning av statistik är det dock mycket viktigt att dessa faktiskt är pålitliga, vilket motiverar hårdare krav på äldre rankingar.

Betygsskala

- 5: Viktningen är uppenbar och endast mindre förändringar har gjorts.
- 4: Viktningen är tillräckligt redovisad och endast mindre förändringar har skett.
- 3: Viktningen är tillräckligt redovisad men har varierat på ett icke obetydligt sätt.
- 2: Viktningen är otillräckligt redovisad eller har varierat kraftigt.
- 1: Det redovisas inte vilken viktning som använts.

Kategori C: Insamling och bearbetning av data

11. Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.

Ingen ranking blir bättre än den data som ligger till grund för rankingen. Den data som används måste därför vara stabil, och ska kunna kontrolleras.

Betygsskala

Precisa kriterier anges inte för detta delbetyg, utan betyget sätts glidande från 5 till 1, där 5 betyder ”all data som använts är öppet tillgänglig och gratis”, och 1 betyder ”större delen av den data som använts är inte tillgänglig för andra än rankingproducenten själv”.

12. Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.

Den data som används i rankingen måste följa samma normer som data som samlas in för vetenskapliga undersökningar. Skevheter, mätfel och jäv ska undvikas.

Betygsskala

Det är svårt att ställa upp enkla kriterier för detta delbetyg, eftersom vetenskaplighet är ett brett begrepp. Betyget ska därför istället sättas som en bedömning på skalan 1-5, där följande riktlinjer anges:

- Nationell, officiell statistik i länder med väl utvecklad statsförvaltning håller hög vetenskaplighet. De har betyget 5.
- Citeringsdatabaserna Scopus och Thomson Reuters håller hög vetenskaplig kvalitet vad gäller datainsamling, men brister något vad gäller deras systema-

tiska täckningsgrad (exakt vilka tidskrifter inkluderas). De har därför betyget 4.

- Data som samlats in med hjälp av frågeformulär som distribueras till lärosäten enkom för rankingens syfte har tämligen låg vetenskaplig kvalitet, ges i grundformen betyget 2. Om stödprocesser appliceras (verifiering av data, återkoppling vad gäller frågornas kvalitet, etc.) eller om distribution och insamling hanteras som en strikt vetenskaplig mätning kan betyget stiga.
- Totalundersökning är, allt annat lika, bättre än urvalsundersökning. En urvalsundersökning kan därför svårigen ges betyget 5.

13. Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.

Även om ett rankingsystem har föresatt sig en viss process kan felaktigheter och slarv i processen orsaka stora problem. Det är därför viktigt att själva framställandet av rankingen också kvalitetssäkras, dvs. man inför processer för kontroll och uppföljning av de olika stegen i processen.

Betygsskala

- 5: Rankingprocessen innehåller en omfattande kvalitetssäkring där oberoende granskare ingår.
- 4: Ett utbyggt system för kvalitetssäkring används.
- 3: Ett rudimentärt system för kvalitetssäkring används.
- 2: Vissa kvalitetssäkrande inslag finns i processen.
- 1: Rankingprocessen kvalitetssäkras inte alls.

14. Rankingarbetet ska vara organiserat på ett sätt som ökar dess trovärdighet.

En universitetsranking påverkar flera olika typer av intressenter, vars intressen av rankingen kan vara motstridiga. För att en ranking ska vara trovärdig i alla läger krävs att alla intressen är representerade i rankingarbetet och vägs mot varandra på ett för alla parter nöjaktigt sätt. T.ex. kan en referensgrupp med alla typer av intressenter användas för att granska rankingens metoder, data och presentation.

Betygsskala

- 5: Alla intressenter finns representerade i ett övervakande organ, på ett sätt som gör att inget särintresse tillåts dominera.
- 5: Alla intressenter finns representerade i ett rådgivande organ, på ett sätt som gör att inget särintresse tillåts dominera.

3: Något formellt organ finns inte, men representanter för olika särintressen tillåts ge sina synpunkter på processen.

2: Ingen annan än rankingproducenten är representerad i styrningen av rankingen, men rankingproducenten representerar inget särintresse i den forsknings- och utbildningspolitiska debatten.

1: Ingen annan än rankingproducenten är representerad i styrningen av rankingen, och rankingproducenten är i sig en representant för ett särintresse i den forsknings- och utbildningspolitiska debatten.

Kategori D: Presentation av rankingresultat

15. Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.

Misstolkningar av rankingresultat är en fara som ofta uppmärksammas av universitet, och det är därför viktigt att även en flyktig läsare av resultaten kan förstå rankingens grundläggande egenskaper. Även läsare med mer tid och kunskap ska kunna använda resultaten i så hög utsträckning som möjligt, och en hög flexibilitet i presentationen är därför viktig.

Betygsskala

5: Rankingens utformning är tydlig för användaren, och indikatorernas egenskaper och egenheter förklaras. Om flera indikatorer används tillåts användaren kan själv välja viktning, och om lärosäten av olika slag ingår i rankingen kan användaren själv välja hur dessa ska filtreras och grupperas.

4: Rankingens utformning är tydlig för användaren. Om flera indikatorer används tillåts användaren själv att välja viktning i någon utsträckning, och om lärosäten av olika slag ingår i rankingen kan användaren själv i någon utsträckning välja hur dessa ska filtreras och grupperas.

3: I presentationen av rankingen förklaras de ingående faktorerna, och listan kan visas på mer än ett sätt.

2: I presentationen av rankingen förklaras de ingående faktorerna, men trots att fler indikatorer används kan listan bara visas på ett enda sätt.

1: I presentationen av rankingen förklaras de ingående faktorerna inte alls. (Valfrihet i sortering och gruppering spelar då ingen roll.)

16. Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.

Presentationen av en ranking är ett viktigt verktyg i kvalitetssäkringen, eftersom en god presentation underlättar dels att använda rankingen korrekt och dels att hitta eventuella fel. Att visa originaldata, att använda kontrollnummer av olika slag, och att gruppera data i välkända kategorier kan vara till stor hjälp för att kunna rimlighetsbedöma rankingens siffror. Det är också viktigt att upptäckta fel presenteras.

Betygsskala

Detta delbetyg innehåller flera olika komponenter, och därför sätts fyra delbetyg av delbetyget.

A. Är originaldata¹ och bearbetningssteg redovisade i anslutning till listan?

0 – Nej.

1 – Ja, delvis.

2 – Ja, de är väl redovisade.

B. Går det att gruppera de rangordnade lärosätena?

0 – Nej.

1 – Ja, i viss mån.

2 – Ja, med stor flexibilitet.

C. Presenteras tidigare felaktigheter i rankingen?

0 – Nej.

1 – Ja, men på undanskymd plats.

2 – Ja, på framträdande plats.

D. Är tidigare års resultat lättillgängliga som tidsserier?

0 – Nej.

1 – De är tillgängliga, men på ett osmidigt sätt.

2 – Ja.

Det totala delbetyget sätts enligt tabellen på nästa sida:

¹ De uppgifter som indikatorerna baseras på. Antalet lärare, antalet examina, forskningsbudgetens storlek i lämplig valuta, antalet publikationer, sammanställning av enkätsvar, osv.

Tabell 23: Tabell för betygssättning i delbetyg 16.

A	B+C+D	Betyg
0	0-3	1
0	4-6	2
1	0-2	2
1	3-4	3
1	5-6	4
2	0-2	4
2	3-6	5

Ex: Om A har värdet 1 och summan av B, C och D är 2 så sätts betyget 2.

APPENDIX 3: DETALJERADE METODBETYG

CHE ("Zeit")

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [4]
Syfte och målgrupp är lätta att hitta, men tredje och fjärde målgruppen är oklar.
3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [4]
De försöker, men lyckas inte riktigt. Lärosätena delas per ämne, men inte mer. Man avstår dock från indikatorer som man inte tycker kan jämföras mellan länder (t.ex. forskningsbudget). Man har också ett primärt syfte (konsumentupplysning för mastersstudenter) som minskar betydelsen av skillnader i mål och uppdrag.
4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [4]
Flera av datakällorna redovisas inte, men troligen är de okomplicerade. Enkät-materialet är inte tillgängligt.
5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]
Inget sådant anges.
6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [4]
Metoden redovisas och motiveras tämligen ingående, men oklarheter kvarstår. Det gäller dock främst de indikatorer som inte används som urvalskriterier för excellensgruppen.
7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [3]
Många indikatorer som är tämligen valida och som tillsammans täcker en stor del av syftet. Man har också avstått från indikatorer som inte anses hålla tillräcklig kvalitet, och också från att mäta ämnen för vilka man inte anser sig ha bra indikatorer. Det finns dock ett visst överlapp mellan indikatorerna, och flera aspekter saknas. En stor brist är att endast projekt, program och medel från EU räknas.
8. *Resultat (output) ska mätas framför förutsättningar (input).* [4]
Svårt att säga exakt, eftersom indikatorernas koppling till stjärnorna inte beskrivs fullständigt. Balansen verkar dock vara någorlunda.
9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [3]
Viktningen är komplicerad, men den är redovisad. Det är en smula oklart om viktningen har ändrats, men om så skett är det endast mindre ändringar.

11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.*[3]

Enkätmaterialet och en del annat vet vi ingenting om. De källor som används för urvalskriterierna för excellensgruppen är dock troligen okej (WoS och, förmodligen, officiell EU-statistik).

12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.*[4]

Studentenkätundersökningen har mycket litet urval. Kontaktpersonsundersökningen gjordes enkom för rankingen. De källor som används för urvalskriterierna för excellensgruppen är dock okej (WoS och, förmodligen, officiell EU-statistik).

13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]

Ingenting skrivs om detta.

14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [2]

Ingenting skrivs om detta. CHE är dock oberoende.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [3]

Stor flexibilitet, men svårt att veta vad faktorerna egentligen betyder (de presenteras oftast i grupp). Att vissa stjärnor är tyngre än andra är långtifrån tydligt.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.*[1]

A: 0. B: 1. C: 0. D: 0.

CWTS ("Leiden")

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [1]

Inget sådan redovisning har hittats.

3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [2]

Ingen egentlig hänsyn, men man kan dela upp resultaten per land, med visst besvär.

4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [2]

Antingen är det Scopus eller Web of Science, men detta redovisas inte.

5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]

Inget sådant görs.

6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [4]

Metoderna redovisas tämligen väl, men inte så detaljerat att man skulle kunna upprepa det.

7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [1]

Detta kan inte betygsättas eftersom syftet inte angivits.

8. *Resultat (output) ska mätas framför förutsättningar (input).* [5]

Alla indikatorer mäter resultat. Det är oklart vad som är "god balans" i detta sammanhang, eftersom rankingens syfte inte är angivet.

9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [5]

Helt tydliga vikter och ingen förändring.

11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [4]

Antingen används Scopus eller Web of Science.

12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [4]

Scopus eller Web of Science.

13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]

Något sådant redovisas inte.

14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [1]

Inget sådant redovisas.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [3]

Det går att sortera listan efter den indikator man önskar. Viktning kan dock inte väljas, och faktorerna förklaras inte.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B: 0. C: 0. D: 0.

HEEACT ("Taiwanlistan")

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [2]

Syftet är att "evaluate and rank the scientific research paper performance", vilket inte är mycket till syfte, utan mer en operationalisering. Man anar dock att de menar forskningskvalitet.

3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [2]

- Ingen egentlig hänsyn, men man kan enkelt dela upp resultaten per land.
4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [3]
Endast Web of Science, som är väl redovisad.
 5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]
Intet.
 6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [4]
Metoderna redovisas tämligen väl, men inte så detaljerat att man skulle kunna upprepa det.
 7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [2]
Under antagandet att de försöker mäta forskningskvalitet är valet att endast använda bibliometriska metoder mindre lämpligt.
 8. *Resultat (output) ska mätas framför förutsättningar (input).* [5]
Alla indikatorer mäter resultat.
 9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [5]
Helt tydliga vikter och endast minimala förändringar.
 11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [4]
Datan kommer från Thomson Reuters (exakta produkter angivna) men eftersom det är en indirekt källa som inte är öppen är det svårt att veta exakt vad det är för data.
 12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [4]
Dels används Thomson Reuters databas med det problem detta medför, och dels görs en egen namnharmoniering. Hur denna sker är oklart.
 13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]
Intet.
 14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [2]
Intet. HEEACT är dock oberoende.
 15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [4]
Tämligen väl presenterat, men användaren kan dels inte välja viktning fritt, och dels förklaras inte indikatorernas egenskaper.
 16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B:1. C: 0. D: 1.

High Impact Universities

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [2]
Mja. "...proposition of a simple and transparent research performance index or institutional impact benchmark." Man anar att de menar forskningskvalitet.
3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [1]
Inget sådant.
4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [3]
Scopus. Någorlunda väl förklarat.
5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]
Inget sådant.
6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [5]
Helt tydlig.
7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [1]
Otydligt syfte, men att mäta "research performance" enbart med Scopus-bibliometri duger inte.
8. *Resultat (output) ska mätas framför förutsättningar (input).* [5]
Allt är output.
9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [5]
Inga ändringar än (bara publicerad 1 gång).
11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [4]
Scopus.
12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [4]
Scopus.
13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]
Inga tecken på detta.
14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [1]
Inga tecken på detta.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [4]

Javars. Måtten förklaras, lättfattligt, i anslutning till listan. Man kan sortera på olika sätt. Indikatorernas egenskaper förklaras dock inte.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B: 0. C: 0. D: 0.

Jiao Tong ("Shanghai-listan")

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [2]

De skriver att listan kom till för att jämföra kinesiska universitet med utländska.

3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [2]

Ingen egentlig hänsyn, men man kan enkelt dela upp resultaten per land.

4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [3]

Ett fåtal datakällor, som dock är väl redovisade.

5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]

Inget sådant görs.

6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [4]

Metoderna redovisas tämligen väl, men inte så detaljerat att man skulle kunna upprepa det.

7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [2]

Eftersom syftet är oklart formulerat är detta svårt att bedöma. Nobelprisens tyngd är dock en svaghet, eftersom det endast är ett fåtal ämnen som har möjlighet att få nobelpris. Även WoS och de oviktade citeringarna ger en skev bild av ämnesfördelningen.

8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [4]

Alla indikatorer mäter resultat. Om syftet är att jämföra kinesiska universitet med utländska borde förutsättningar också vara intressant, som forskningsbudget och lärartäthet.

9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [5]

Helt tydliga vikter och endast minimala förändringar.

11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [4]

Den mesta datan kommer från Thomson Reuters (exakta produkter angivna) men eftersom det är en indirekt källa som inte är öppen är det svårt att veta exakt vad det är för data. En mindre del annan data används också, och den redovisas väl.

12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [4]

Dels används Thomson Reuters databas med det problem detta medför, och dels görs en egen namnharmonisering. Hur denna sker är oklart. Dessutom samlas annan officiell statistik in, vilken håller hög kvalitet.

13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]

Intet.

14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [1]

Intet.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [4]

Tämligen väl presenterat, men användaren kan inte välja viktning. Indikatorernas egenskaper förklaras inte heller.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B: 1. C: 0. D: 1.

Mines ParisTech ("Professional")

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [2]

Inget sådan redovisning har hittats, men man kan sluta sig till att det handlar om att mäta utbildningskvalitet.

3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [2]
Ingen sådan redovisning görs, men resultaten kan delas upp per land.
4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [1]
Endast en mindre del av källorna redovisas. (Hur företagen är utvalda.)
5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]
Intet.
6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [4]
Metoderna redovisas tämligen väl, men inte så detaljerat att man skulle kunna upprepa det.
7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [1]
Under antagandet att rankingen försöker mäta utbildningskvalitet är relevans och validitet mycket smal.
8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [2]
Alla indikatorer (listan har bara en indikator) mäter resultat. Under antagandet att det r utbildningskvalitet som ska mätas är det märkligt att inte några förutsättningar mäts, som t.ex. studenternas ingångsbetyg e.dyl.
9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [5]
Helt tydliga vikter och inga förändringar.
11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [1]
Går inte att bedöma eftersom källorna inte redovisats.
12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [3]
Ledare för företagen på Fortune 500 måste ses som ett begränsat urval av framgångsrika företagare. Det är inte lärosätena själva som samlat in informationen utan i grunden företagen. Uppgifterna (om vilka examina företagsledarna har) sägas vara officiella och användas i andra sammanhang.
13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]
Intet.
14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [1]
Intet.
15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [2]
Tämligen väl presenterat, men användaren kan inte välja gruppering.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [4]

A: 2. B: 1. C: 0. D: 1.

Observatory

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [4]

Tämligen tydligt.

3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [3]

Inte egentligen, men genom att begränsa sig till tekniska högskolor och enbart till hållbar utveckling så försvinner mycket av problemen.

4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [2]

Endast en enkätundersökning. Utifrån svaren betygsätts lärosätena på en tiogradig skala. Vi vet inte hur.

5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]

Intet.

6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [1]

Vi vet inte hur formuläret såg ut och vi vet inte hur bedömningsskalan såg ut.

7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [4]

Hög relevans, men reliabiliteten vet vi inte så mycket om.

8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [5]

Det är lite oklart vad som är förutsättningar och resultat i detta fall. Balansen verkar dock god.

9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [3]

Troligen viktas alla lika.

11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [1]

Intet.

12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [2]

Väldigt lite information ges om detta.

13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]

Intet.

14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [2]

En systematisk process för detta saknas, men dels samarbetar rankingproducenterna med *Alliance for Global Sustainability* (AGS) (ett partnersamarbete mellan en handfull teknisk-naturvetenskapliga högskolor), och dels är det tre tekniska högskolor som själva utför rankingen, i samarbete, och en av dem kommer inte särskilt högt.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [3]

Man får se varje indikator för sig; det är bra.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B: 0. C: 0. D: 0.

QS

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [2]

Inget sådan redovisning har hittats. Det antyds dock att det handlar om övergripande universitetskvalitet.

3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [3]

Det tas (kanske) implicit hänsyn i anseendeundersökningarna. Dessutom kan man enkelt dela upp resultaten per land. Mest intressant är att de infört ett klassificeringssystem, som gör att man (i teorin) kan begränsa jämförelsen till enbart lärosäten av en viss studentvolym, publikationsvolym och ämnesbredd. Det är dock en stor besvikelse att användaren inte kan filtrera listan på dessa klasser!

4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [2]

Vi vet inte så mycket om enkätundersökningarna och inte så mycket om de källor som används för att komplettera lärosätenas egna uppgifter.

5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]

Inget sådant görs.

6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [3]

Metoderna redovisas tämligen väl, men inte så detaljerat att man skulle kunna upprepa det. Hur enkätundersökningarna översatts till indikatorer redovisas inte.

7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [2]

Indikatorerna är generellt sett valida, men brister i vissa fall i reliabilitet (anseendeundersökningen). De täcker heller inte alls hela det avsedda mätområdet. (t.ex.

mäts inte faktisk utbildnings- eller forskningskvalitet, samverkan, innovation, kritisk röst i samhället eller rekryteringsbredd).

8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [4]

En viss blandning, med tonvikt på resultat.

9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [3]

Helt tydliga vikter, men betydande förändringar.

11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [1]

De använder dels Scopus-data, med de begränsningar det innebär, men gör också egna enkätundersökningar som redovisas dåligt. Vad lärosätena rapporterar redovisas inte.

12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [2]

Dels används Scopus-data, vilket innebär vissa problem, men värre är att de enkätundersökningar som görs inte verkar hålla vetenskaplig höjd.

13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]

Något sådant redovisas inte.

14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [2]

Ingenting skrivs, men producenten är oberoende.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [3]

Tämligen väl presenterat, och användaren kan välja att sortera efter fem breda indikatorgrupper. Grupperingsmöjligheterna är mycket begränsade.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B: 0. C: 0. D: 1.

Rater ("Global University Ranking")

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [3]
Målgrupperna är tämligen väl redovisade, men det egentliga syftet är sämre redovisat.
3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [1]
Inget sådant.
4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [2]
Frågeformuläret redovisas väl, men de andra källorna redovisas inte alls.
5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]
Inget sådant.
6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [2]
Stora frågetecken kvarstår.
7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [2]
Indikatorerna är många och täcker en stor del av de avsedda kvalitetsdimensionerna. Flera är dock tämligen irrelevanta och framförallt håller de låg kvalitet: internationella studenttävlingar finns knappt i Sverige, och lärosätena håller definitivt inte reda på dem; alumni som fått officiellt erkännande är en omöjlig indikator i Sverige; "cost of training and laboratory facilities" är knappast urskiljbart för svenska lärosäten.
8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [5]
Hygglig balans.
9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [1]
Detta anges inte.
11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [1]
Ingen tillgång, eller vet inte vad det är.
12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [1]
Det verkar inte vara det.
13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]
Inga tecken på detta.
14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [2]
Inga tecken på detta, men producenten är oberoende.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas. [1]*
Ingenting sådant.
16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter. [1]*
A: 0. B: 0. C: 0. D: 0.
-

Scimago

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade. [2]*
En antydning till syfte hittas i och med att de deklarerar att de undersöker "research institutions".
3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag. [2]*
Ingen egentlig hänsyn, men man kan dela upp resultaten per land, med visst besvär.
4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna. [3]*
Scopus. Väl redovisat.
5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges. [1]*
Inget sådant görs.
6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent. [4]*
Metoderna redovisas tämligen väl, men inte så detaljerat att man skulle kunna upprepa det.
7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta. [1]*
Under antagandet att de försöker mäta forskningskvalitet är valet att endast använda bibliometriska metoder mindre lämpligt.
8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input). [5]*
Alla indikatorer mäter resultat.
9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas. [2]*
Otydliga vikter och betydande förändringar.
11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas. [4]*
All data kommer från Scopus.

12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [4]
Dels används Scopus, med det problem detta medför, och dels görs en egen namnharmonisering. Hur denna sker är oklart.
13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]
Något sådant redovisas inte.
14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [2]
Något sådant redovisas inte, men producenten är oberoende.
15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [3]
Listan är lång och publiceras som pdf, i en enda version. Det är dock rimligt med tanke på listans längd och publikationsform. Faktorerna förklaras i direkt anslutning, men egenskaperna förklaras inte.
16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]
A: 0. B: 0. C: 0. D: 0.
-

Svenskt näringsliv ("Högskolekvalitet")

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [4]
Syftet och målgrupp är väl redovisade. Namnet "högskolekvalitet" är dock så gravt missvisande att det drar ned betyget.
3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [2]
Ingen egentlig hänsyn, men listan gäller bara ett land, vilket håller ned variationen.
4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [2]
Datakällorna är två enkätundersökningar, men dessa redovisas mycket översiktligt, och hur svaren kvantifieras redovisas inte.
5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]
Intet.

6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [2]

Metoderna redovisas otydligt.

7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [2]

Indikatorerna är valida och relevanta, men mäter bara hur väl studenterna etablerat sig på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning. Det kan emellertid finnas många andra skäl till att vilja gå en utbildning, och en utbildning kan ha fler syften än att ge studenterna jobb.

8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [5]

Tre av fem parametrar mäter resultat, och en fjärde (samverkan) har visat sig ha stark korrelation med ett resultat (etablering på arbetsmarknaden).

9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [2]

Hur enkätsvaren översatts till betyg är inte redovisat, och i det ingår viktning. De fem parametrarna är dock redovisade för sig, vilket möjliggör en egen viktning mellan dem.

11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [1]

Större delen av den data som använts är inte tillgänglig för andra än rankingproducenten själv, eller så är den av låg kvalitet.

12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [2]

Urvalsundersökning med begränsat, representativt urval. Stora delar av den använda datan har samlats in inkom för rankingen, av lärosätena själva

13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]

Intet.

14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [1]

Intet.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [3]

De ingående faktorerna är otillräckligt beskrivna, men användaren kan välja efter vilken parameter listan ska sorteras. Användaren kan också gruppera utbildningarna efter lärosäte eller ämne.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B: 1. C: 0. D: 0.

Sydsvenska handelskammaren

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [4]
Syftet är någorlunda tydligt redovisat, men vissa oklarheter kvarstår.
3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [2]
Ingen egentlig hänsyn, men listan gäller bara ett land, vilket håller ned variationen.
4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [3]
Endast HSV- och VHS-statistik samt Web of Science används. Väl redovisade (WoS-data dock ganska bristfälligt).
5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]
Intet.
6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [4]
Metoderna redovisas väl, men metoderna kring publikationsstatistiken brister något.
7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [2]
Jämfört med många andra rankingar har de väl valda indikatorer. Egentlig forsknings- och utbildningskvalitet fångas emellertid inte (ingen direkt bedömning av själva forskningen eller utbildningen). Av de indikatorer som kan kallas resultatindikatorer (förr lärosätet) är de flesta förutsättningsindikatorer från företagens synvinkel (t.ex. genomströmning och publikationer).
8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [4]
Cirka hälften av indikatorerna mäter resultat.
9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [4]
Helt tydliga vikter och endast minimala förändringar.
11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [4]
Data från HSV och VHS (hög kvalitet, öppet) och från Thomson Reuters (hygglig kvalitet, kommersiell).
12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [5]
Thomson Reuters är ett skevt urval av vetenskapliga publikationer, eftersom flera områden är dåligt täckta medan andra är mycket väl täckta. HSV-data är av hög kvalitet.

13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]

Intet.

14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [1]

Intet.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [4]

Användaren kan inte välja gruppering av lärosäten eller viktning av kriterier, men rankingen publiceras i pdf-form, och alla lärosätens data presenteras tydligt; med lite arbete kan rankingen göras på flera olika sätt. Faktorerna förklaras väl.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [4]

A: 2. B: 0. C: 0. D: 2.

Times Higher Education

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [3]

Det är inte jättetydligt, men formuleringar som "[the indicators are] designed to capture the full range of university activities" indikerar att de avser mäta universitetskvalitet.

3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [2]

Ingen egentlig hänsyn, men det går att landsgruppera listan och i enkätundersökningen tas (kanske) implicit hänsyn till olikheter.

4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [3]

Web of Science, anseendeundersökningar med enkäter, samt lärosätessuppgifter. WoS är ospecificerad, och anseendeundersökningarna är oredovisade. Lärosätessuppgifterna är väl redovisade.

5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]

Intet.

6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [3]

Metoderna kring publikationsstatistiken brister något, och framförallt är anseendeundersökningarna helt oredovisade.

7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [2]

Indikatorerna är generellt sett valida, men brister i vissa fall i reliabilitet (anseen-
deundersökningen). De täcker heller inte alls hela det avsedda mätområdet. (t.ex.
mäts inte egentlig utbildnings- eller forskningskvalitet, samverkan, innovation,
kritisk röst i samhället eller rekryteringsbredd).

8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [4]

En del förutsättningsindikatorer.

9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [4]

Helt tydliga vikter. Förändringarna är stora, men producenten menar också att
det är en helt ny ranking.

11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [1]

Ingenting är öppet (om man nu inte betraktar WoS som öppet).

12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [2]

WoS räknas som 4, men enkätundersökningarna och lärosätessuppgifterna räknas
bara som 2.

13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]

Intet.

14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [2]

De pratar om att de lyssnar, men något formaliserat verkar inte finnas. Producenten
är dock oberoende.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [3]

Faktorerna förklaras översiktligt, men inte i direkt anslutning till rankinglistan.
Deras egenskaper förklaras inte. Det går att sortera efter fem breda grupper av
indikatorer, och det går att gruppera efter världsdel och land. Viss ämnesuppdelning.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B: 1. C: 0. D: 0.

Urank

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [3]
Syftet är någorlunda väl redovisat, men lite vagt.
3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [2]
Ingen egentlig hänsyn, men listan gäller bara ett land, vilket håller ned variationen.
4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [3]
Endast två källor. Väl redovisade.
5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]
Intet.
6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [5]
Metoderna redovisas väl.
7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [2]
Jämfört med många andra rankingar är indikatorerna tämligen väl valda indikatorer, men i stort sett ingenting som ser till hur mycket studenterna faktiskt lär sig eller kan efter avslutad utbildning.
8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [3]
Mindre än hälften av indikatorerna mäter resultat.
9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [5]
Helt tydliga vikter och endast minimala förändringar.
11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [4]
Data från HSV och SCB (hög kvalitet, öppet), men Web of Science är kommersiell.
12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [5]
Det mesta är officiell statistik.
13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [1]
Intet.
14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [2]
Intet. Producenten är dock oberoende.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [4]

Användaren kan inte välja gruppering av lärosäten eller viktning av kriterier, men rankingen publiceras i pdf-form, och alla lärosätens data presenteras tydligt; med lite arbete kan rankingen göras på flera olika sätt. Faktorerna förklaras väl.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B: 0. C: 0. D: 0.

Webometrics

2. *Rankingens syfte och målgrupp ska vara tydligt redovisade.* [5]

Mycket tydligt.

3. *Rankingen ska ta hänsyn till lärosätenas olika mål och uppdrag.* [1]

Intet.

4. *Flera olika datakällor ska användas till rankingen, dessa ska redovisas tydligt och förklaras väl för användarna.* [3]

De databaser som används för att hitta universitet är lite ofullständigt redovisade, men det har ingen större betydelse: de försöker uppenbarligen samla på sig allt de hittar. Men jag kan inte säga att källorna förklaras särskilt väl.

Webbsynlighet handlar dock inte bara om antal träffar i sökmotorer, utan också om närvaro på lämpliga forum etc.

5. *De rangordnade utbildningssystemens språkliga, kulturella, ekonomiska och historiska sammanhang ska anges.* [1]

Intet.

6. *Den metod som använts för rankingen ska vara transparent.* [4]

Ganska väl. Google Scholar-indikatorn är mycket dock ofullständigt beskriven. De kunde också kostat på sig en mer noggrann beskrivning av hur sökningarna faktiskt går till.

7. *Indikatorer ska väljas efter relevans och validitet, och det ska vara tydligt vad de är avsedda att mäta.* [4]

Syfte och metod är tämligen sammanvävt här. Webbsynlighet handlar dock inte bara om antal träffar i sökmotorer, utan också om närvaro på lämpliga forum etc. Antal sidor är inte heller ett perfekt mått, eftersom det är innehållet som räknas. Ett lärosäte som valt en webblösning som genererar många url:er kommer högre på rankingen utan att nödvändigtvis ge mer innehåll. De skulle behöva en balanserande indikator.

8. *Resultat (output) ska mätas framför än förutsättningar (input).* [5]

Svårt att avgöra vad som är input och output här. De verkar inte själva tycka att det är enbart output.

9. *Om flera indikatorer används så ska viktningen mellan dessa ges en framträdande placering i presentationen, och ändringar av viktningen ska undvikas.* [4]

Viktningen är tydlig, men vi vet inget om hur den har ändrats.

11. *Endast kontrollerad och verifierbar data ska användas.* [4]

Bara öppna källor, men indirekt (sökmotorernas index etc) är det inte öppet. Det är inte så mycket problem för de vanliga sökmotorerna, eftersom de i sig själv definierar synlighet, men för Google Scholar är detta problematiskt.

12. *Endast data som samlats in enligt sunda vetenskapliga principer ska användas.* [2]

Nja, det mesta är ju hemliga algoritmer etc.

13. *Rankingprocessen ska kvalitetssäkras.* [2]

Vissa kvalitetssäkrande inslag.

14. *Rankingen ska vara organiserad på ett sätt som ökar dess trovärdighet.* [2]

De verkar ha rätt attityd, men har inte formaliserat inflytandet. Producenten är oberoende.

15. *Användarna ska få en tydlig förklaring av alla faktorer bakom rankingen, och de ska erbjudas en möjlighet att välja hur rankingen visas.* [1]

Ingen förklaring av indikatorerna och ingen möjlighet till omviktning eller sortering efter annan indikator. Man kan dock gruppera per land och världsdel, och indikatorerna presenteras i separata kolumner.

16. *Rankingen ska presenteras på ett sätt som eliminerar eller reducerar fel i originaldata, och den ska struktureras och publiceras på ett sätt som gör det möjligt att upptäcka och korrigera felaktigheter.* [1]

A: 0. B: 1. C: 0. D: 0.

Appendix 4

Berlin Principles on Ranking of Higher Education Institutions

Rankings and league tables of higher education institutions (HEIs) and programs are a global phenomenon. They serve many purposes: they respond to demands from consumers for easily interpretable information on the standing of higher education institutions; they stimulate competition among them; they provide some of the rationale for allocation of funds; and they help differentiate among different types of institutions and different programs and disciplines. In addition, when correctly understood and interpreted, they contribute to the definition of “quality” of higher education institutions within a particular country, complementing the rigorous work conducted in the context of quality assessment and review performed by public and independent accrediting agencies. This is why rankings of HEIs have become part of the framework of national accountability and quality assurance processes, and why more nations are likely to see the development of rankings in the future. Given this trend, it is important that those producing rankings and league tables hold themselves accountable for quality in their own data collection, methodology, and dissemination.

In view of the above, the International Ranking Expert Group (IREG) was founded in 2004 by the UNESCO European Centre for Higher Education (UNESCO-CEPES) in Bucharest and the Institute for Higher Education Policy in Washington, DC. It is upon this initiative that IREG’s second meeting (Berlin, 18 to 20 May, 2006) has been convened to consider a set of principles of quality and good practice in HEI rankings—the **Berlin Principles on Ranking of Higher Education Institutions**.

It is expected that this initiative has set a framework for the elaboration and dissemination of rankings—whether they are national, regional, or global in scope—that ultimately will lead to a system of continuous improvement and refinement of the methodologies used to conduct these rankings. Given the heterogeneity of methodologies of rankings, these principles for good ranking practice will be useful for the improvement and evaluation of ranking.

Rankings and league tables should:

A) Purposes and Goals of Rankings

1. *Be one of a number of diverse approaches to the assessment of higher education inputs, processes, and outputs.* Rankings can provide comparative information and improved understanding of higher education, but should not be the main method for assessing what higher education is and does. Rankings provide a market-based perspective that can complement the work of government, accrediting authorities, and independent review agencies.
2. *Be clear about their purpose and their target groups.* Rankings have to be designed with due regard to their purpose. Indicators designed to meet a particular objective or to inform one target group may not be adequate for different purposes or target groups.
3. *Recognize the diversity of institutions and take the different missions and goals of institutions into account.* Quality measures for research-oriented institutions, for example, are quite different from those that are appropriate for institutions that provide broad access to underserved communities. Institutions that are being ranked and the experts that inform the ranking process should be consulted often.
4. *Provide clarity about the range of information sources for rankings and the messages each source generates.* The relevance of ranking results depends on the audiences receiving the information and the sources of that information (such as databases, students, professors, employers). Good practice would be to combine the different perspectives provided by those sources in order to get a more complete view of each higher education institution included in the ranking.
5. *Specify the linguistic, cultural, economic, and historical contexts of the educational systems being ranked.* International rankings in particular should be aware of possible biases and be precise about their objective. Not all nations or systems share the same values and beliefs about what constitutes “quality” in tertiary institutions, and ranking systems should not be devised to force such comparisons.

B) Design and Weighting of Indicators

6. *Be transparent regarding the methodology used for creating the rankings.* The choice of methods used to prepare rankings should be clear and unambiguous. This transparency should include the calculation of indicators as well as the origin of data.
7. *Choose indicators according to their relevance and validity.* The choice of data should be grounded in recognition of the ability of each measure to represent quality and academic and institutional strengths, and not availability of data. Be clear about why measures were included and what they are meant to represent.
8. *Measure outcomes in preference to inputs whenever possible.* Data on inputs are relevant as they reflect the general condition of a given establishment and are more frequently available. Measures of outcomes provide a more accurate assessment of the standing and/or quality of a given institution or program, and compilers of rankings should ensure that an appropriate balance is achieved.

9. *Make the weights assigned to different indicators (if used) prominent and limit changes to them.* Changes in weights make it difficult for consumers to discern whether an institution's or program's status changed in the rankings due to an inherent difference or due to a methodological change.

C) Collection and Processing of Data

10. *Pay due attention to ethical standards and the good practice recommendations articulated in these Principles.* In order to assure the credibility of each ranking, those responsible for collecting and using data and undertaking on-site visits should be as objective and impartial as possible.
11. *Use audited and verifiable data whenever possible.* Such data have several advantages, including the fact that they have been accepted by institutions and that they are comparable and compatible across institutions.
12. *Include data that are collected with proper procedures for scientific data collection.* Data collected from an unrepresentative or skewed subset of students, faculty, or other parties may not accurately represent an institution or program and should be excluded.
13. *Apply measures of quality assurance to ranking processes themselves.* These processes should take note of the expertise that is being applied to evaluate institutions and use this knowledge to evaluate the ranking itself. Rankings should be learning systems continuously utilizing this expertise to develop methodology.
14. *Apply organizational measures that enhance the credibility of rankings.* These measures could include advisory or even supervisory bodies, preferably with some international participation.

D) Presentation of Ranking Results

15. *Provide consumers with a clear understanding of all of the factors used to develop a ranking, and offer them a choice in how rankings are displayed.* This way, the users of rankings would have a better understanding of the indicators that are used to rank institutions or programs. In addition, they should have some opportunity to make their own decisions about how these indicators should be weighted.
16. *Be compiled in a way that eliminates or reduces errors in original data, and be organized and published in a way that errors and faults can be corrected.* Institutions and the public should be informed about errors that have occurred.

Berlin, 20 May 2006